

doelgericht
toekomstgericht
motiverend
innovatief
kansen
helder
stimulerend
vernieuwend
klantgericht
in beweging

Inhoudsopgave

		pagina
Bijlage 1.	Inventarisatie huidige situatie	1
	1.1. Vigerend sportbeleid en geboekte resultaten	1
	1.2. Sportmogelijkheden	7
	1.3. Accommodatiebenutting	10
	1.4. Sportparticipatie	14
	1.5. Nationale ontwikkelingen	15
	1.6. Lokale bevolkingsontwikkelingen	18
	1.7. Resumé	22
Bijlage 2.	Bouwstenen en aandachtspunten	25
	2.1. Inleiding	25
	2.2. Lokale omgevingsontwikkelingen	25
	2.3. Aandachtspunten sportactoren	28
Bijlage 3.	De accommodaties en gebruikmakende verenigingen	33
Bijlage 4.	Ledentalontwikkeling per tak van sport 1975-2000	36
Bijlage 5.	Beoordeling accommodatiecapaciteit	37
Bijlage 6.	Tarieven voor verenigingsgebruik van gemeentelijke sportvoorzieningen	39
Bijlage 7.	Verslag discussiebijeenkomst van 29 mei 2002	40
Bijlage 8.	Verslag informatiebijeenkomst van 1 oktober 2002	49
Bijlage 9.	Besluitvormingsmodel realisatie sportvoorzieningen	63

Bijlage 1. Inventarisatie huidige situatie

1.1. Vigerend sportbeleid en geboekte resultaten

1.1.1. Conceptuele sportbeleidsnota 1987-1992

De meest recente sportbeleidsnota betreft de periode 1987-1992. In deze conceptuele sportbeleidsnota is als gemeentelijke beleidsdoelstelling sport gedefinieerd:

“meer mensen dan tot nu toe, vaker en op mogelijk veelzijdiger manieren laten bewegen”.

Expliciet is in deze sportbeleidsnota het standpunt ingenomen dat het niet tot de taak van de gemeente Valkenswaard behoort te bepalen welke takken van sport in de gemeente beoefend kunnen worden. Dit wordt gezien als taak van het particulier initiatief waarbij het de gemeente vrij staat al dan niet medewerking te verlenen aan het realiseren van daartoe benodigde accommodaties.

Een belangrijke basis van de sportbeleidsnota 1987-1992 wordt gevormd door het standpunt dat “het voeren van een voorwaardenscheppend beleid ten aanzien van de aanleg van sportaccommodaties tegelijkertijd de noodzaak illustreert om beleid te voeren dat is gericht op handhaving van goede kwaliteit en een op het gebruik afgestemd beheer”.

De positieve waardetoekenning die de basis heeft gevormd voor de gemeentelijke beleidsdoelstelling uit 1987 werd gevormd door:

- de algemeen erkende behoefte aan recreatief, spelend bezig zijn
- de hygiënische betekenis van de normale sportbeoefening
- de persoonlijkheidsvormende invloed, mogelijk vooral bij jongeren
- sportbeoefening als sociaal contact bevorderende ontmoeting
- “meer en beter bewegen”
- sport als uitweg en compensatie tegen de frustratie die voor vele werkers in de hedendaagse maatschappij bestaat.

De sportnota 1987-1992 kenmerkt zich met name door accommodatie- en verenigingsbeleid. Beleidsuitgangspunten betreffen onder meer:

- dat de gemeente de aanleg van velden, banen en kleed/wasgelegenheden ten behoeve van baan- en veldsporten voor haar rekening neemt;
- dat sportclubhuizen als regel worden gerealiseerd door het particulier initiatief, zonodig met steun van de gemeente (in de vorm van een geldlening, garantie, opstalrecht of dergelijke);
- dat sporthallen die bestemd zijn voor gebruik door verschillende verenigingen ten behoeve van meerdere sportvormen door de gemeente worden gebouwd, maar sporthallen bestemd voor éénzijdig gebruik aan het particulier initiatief worden overgelaten;
- dat gymnastieklokalen in het algemeen gebouwd worden door schoolbesturen ten behoeve van het basisonderwijs;
- dat de bestaande accommodaties voor sport cq ruimte voor sport gehandhaafd dienen te blijven.

Op het gebied van **sportstimulering** ligt in de sportnota 1987-1992 vast dat:

- bij het verhuurbeleid van de accommodaties rekening gehouden dient te worden met het bieden van ruimte ten behoeve van sportieve recreatie;
- het de taak van de gemeente is om sportverenigingen bewust te maken van het feit dat het hun taak is ook door de week en overdag mogelijkheden tot sportbeoefening aan te bieden;
- er gestreefd moet worden naar het bevorderen van deskundigheid van het (vrijwillig) sportkader;
- dat sporttarieven en huurprijzen voor sportclubhuizen zodanig dienen te zijn dat er sprake is van “betaalbaarheid”.

Het **accommodatieaanbod** wordt over het geheel genomen voor de periode 1987-1992 toereikend geacht met enkele aandachts-/actiepunten. Hieronder volgt per tak van sport c.q. accommodatiesoort een overzicht van aandachtspunten en acties uit de negentiger jaren die al dan niet zijn ondernomen met moverende redenen.

Buitensportaccommodaties

Algemeen:	Sportpark Norbertusdreef en Sportpark Den Dries hebben een herinrichting ondergaan waarbij onder andere verplaatsing van (voetbal-)velden heeft plaatsgevonden. In het kader hiervan is tevens het fietscrossterrein verplaatst naar het eurocircuit.
Atletiek:	De technische nummers zijn bij de herinrichting van het sportpark verbeterd. Het ontbreken van een polsstokinstallatie is hierbij meegenomen. Ook het houten clubhuis is in dit kader vervangen.
Golf:	Er is op sportpark Den Dries ruimte gecreëerd voor een golfbaan. Hiertoe wordt o.a. de ruimte die de grassportvelden overdag bieden, benut.
Handboogsport:	Er heeft een serieuze verkenning plaatsgevonden naar het invullen van de behoefte die er bij Semper Unitas bestond aan overdekte accommodatie. Naar aanleiding van deze verkenning is er besloten om in de huidige situatie geen wijzigingen aan te brengen.
Hengelsport:	De gewenste uitbreiding van de oeverlengte is gerealiseerd in de vorm van een extra visvijver.
Hippische sport:	Aan het omzetten van de mogelijke aandachtspunten tot actiepunten is geen behoefte gebleken. Het betrof het incidenteel beschikbaar stellen van een wedstrijdterrein en het uitbreiden van parkeerruimte.
Hockey:	Er heeft een verbouwing van de keuken van het hockeypaviljoen (gebouw D) op sportpark Den Dries plaatsgevonden. Verder is in het kader van de herinrichting van sportpark een 2 ^e kunstgrasveld aangelegd. Het eerste kunstgrasveld is door de gemeente van de vereniging overgenomen en voorzien van een nieuwe toplaag.
Hondensport:	Het recreatieveld op Den Dries biedt voldoende mogelijkheden om deze sport kwalitatief naar behoren uit te oefenen.
Korfbal:	Er is naar aanleiding van het knelpunt dat hier bestond, inmiddels verlichting aangebracht bij het halfharde terrein van sportpark De Brug.
Modelvliegsport:	Aan de wens om het vliegerterrein te verplaatsen richting de bebouwde kom is deels tegemoet gekomen.
Rolschaatsen:	De wedstrijd baan van rolschaatsbaan De Dennenberg is overkapt en in eigendom van de gemeente gekomen.
Rugby:	Bij de herinrichting van Den Dries is het rugbyveld verplaatst, gerenoveerd en voorzien van verlichting. Ook is er een apart clubhuis voor vereniging De Vets gekomen.

Tennis:	In genoemde nota wordt de behoefte genoemd om in Valkenswaard tot uitbreiding van 31 naar 35 banen te komen. Bij de herinrichtingsvoorstellen voor sportpark Den Dries heeft de gemeente aan T.V. Ginneve (destijds T.V. Valkencourt) zes tennisbanen in gebruik gegeven. Op dit moment telt Valkenswaard 27 gemeentelijke (kunstgras-) tennisbanen waarvan het merendeel is voorzien van verlichting.
Voetbal:	Alle activiteiten van V.V. De Valk zijn van sportpark Den Dries verplaatst naar sportpark Valkennest, waartoe aldaar drie velden werden aangelegd.
Wielersport:	Er is een vast en voor overig verkeer afgesloten trainingsparcours gerealiseerd voor toer- en wielersportclub de Kempen.

Binnensportaccommodaties

De realisatie van een derde sporthal is, gezien de destijds invulbare behoefte van 28 uur per week in de genoemde nota als knelpunt aangegeven. Tot op heden is dit knelpunt niet verholpen. Aangenomen wordt dat er nog steeds sprake is van een zekere behoefte. Aan de behoefte aan extra zaalruimte die er destijds bleek te bestaan voor de verschillende groepen van binnensporten, is deels tegemoet gekomen door het benutten van de ruimte die beschikbaar is in de gymnastiekhallen.

Zwembad

Onder andere gezien het aanbod in omringende gemeenten is gekozen voor het handhaven van een functioneel bad, in reactie op de mogelijk wenselijk geachte toevoeging van recreatieve voorzieningen. Verder behoeft het uitbesteden van taken kwalitatief geen nadelige gevolgen te hebben voor het beoefenen van de zwemsport in zowel recreatief als wedstrijdverband. Dit geldt voor zowel het binnen- als het buitenbad. Door derden georganiseerde commerciële activiteiten dienen daarom, in het kader van het vigerende gemeentelijk sportbeleid, in principe kostendekkend te zijn. In de huidige situatie wordt hieronder met name particulier zwembad en doelgroepenzwemmen verstaan. Op deze manier wordt gepoogd de kosten van de exploitatie van het bad beheersbaar te houden. De genoemde activiteiten worden echter niet kostendekkend gefaciliteerd.

1.1.2. Nota Herooverweging Welzijnsbeleid

In de Nota Herooverweging Welzijnsbeleid uit 1992 is als centrale gemeentelijke welzijnsdoelstelling opgenomen:

“het bevorderen van een zodanige verscheidenheid aan welzijnsvoorzieningen naar plaats, soort en kwaliteit dat deze aansluit bij de wensen van de inwoners van Valkenswaard”.

Voor sport gelden in dat kader als belangrijkste beleidsuitgangspunten en beleidsinstrumenten:

- het in kwantitatief en kwalitatief opzicht stichten en instandhouden van sportaccommodaties;
- het exploiteren van deze accommodaties;
- het verstrekken van jeugdsportsubsidies.

Gezien de voortdurende noodzaak om tot beheersing van overheidsuitgaven te komen, is ook het instrumentarium van sport daarop aangepast in 1992.

Concreet houdt dit in dat:

Ten aanzien van sportaccommodaties:

- # Valkenswaard meer dan voorheen de planningsnormen van NSF als richtinggevend zal hanteren bij uitbreidingsvraagstukken. Bovendien wordt in eerste instantie gezocht naar aansluiting bij het bestaande voorzieningenniveau, met een streven naar centralisatie en kwaliteitsverbetering. Uitgangspunt daarbij is het realiseren van een betere bezetting van bestaande accommodaties;
- # de kosten voor aanleg van terreinverlichting in het vervolg voor rekening van de sportverenigingen komen, met uitzondering van verlichting voor volgens NSF-normen benodigde trainingsvelden;
- # de kosten voor aanleg en inrichting van clubgebouwen (inclusief bestuurskamer, keuken en berging) en kantines door de sportverenigingen zelf gedragen dienen te worden, onder handhaving van de mogelijkheid hiertoe gemeentegarantie of een gemeentelijke geldlening te verstrekken (het laatste heeft de voorkeur) en een gratis recht van opstal.

Ten aanzien van binnensportaccommodaties:

- # de aanleg van gemeentelijke sporthallen, binnenbaden en gymnastieklokalen voor gebruik door meerdere verenigingen en/of ten behoeve van meerdere sporten zal door de gemeente Valkenswaard plaatsvinden, waarbij evenals bij buitensportaccommodaties in beginsel centralisatie en een betere bezetting van bestaande accommodaties als uitgangspunt wordt gehanteerd;
- # de horecagelegenheid in binnensportaccommodaties wordt, gezien het pluriforme gebruik, in verhuur gegeven door de gemeente, waarbij gestreefd wordt naar uniforme verhuurcontracten.

Ten aanzien van privatisering van sport in algemene zin:

Onderbouwd wordt aangegeven dat de afdeling WOS van mening is – onder andere naar aanleiding van door het ministerie van WVC verricht onderzoek – dat het belang van de georganiseerde sport door privatisering in het gedrang kan komen, hetgeen niet strookt met de beleidsdoelstellingen van Valkenswaard. Wel wordt het mogelijk geacht op een verantwoorde wijze tot herverdeling van gemeentelijke exploitatietaken te komen. Dit betreft onder meer:

Onderhoud:

- het onderhoud van door de gemeente aangelegde binnen- en buitensportaccommodaties blijft tot de gemeentelijke taken behoren;
- daarentegen zal onderzocht worden in hoeverre het preventief onderhoud van gemeentelijke kleed- en waslokalen van buitensportaccommodaties aan de sportverenigingen kan worden overgedragen;
- gelet op de beleidsopvatting ten aanzien van clubgebouwen, inclusief bestuurskamer, keuken en berging, behoort ook het onderhoud bij de sportverenigingen te berusten.

Beheer:

- bij **vaste** verhuur op de buitensportaccommodaties wordt het aflijnen van velden en het schoonhouden van kleed- en waslokalen volledig bij de gebruikmakende sportvereniging(en) neergelegd;
- voor zover nog niet aan de orde worden de werkelijke energielasten doorberekend aan de gebruikers en worden overige vormen van dienstverlening die door de gemeente worden verstrekt (bijvoorbeeld bij evenementen) in rekening gebracht;
- ten aanzien van clubgebouwen en kantines neemt de gemeente geen beheerstaken meer ter hand;
- bij **incidentele** verhuur worden de beheerstaken blijvend door de gemeente vervuld;
- gezien het multifunctionele gebruik van de binnensportaccommodaties handhaaft de gemeente hier wel haar beheerstaken.

Verhuur:

- verhuur van binnen- én buitensportaccommodaties blijft een gemeentelijke taak. Aanscherping van het verhuurbeleid zal plaatsvinden, waarbij:
 - in het verlengde van de jaarlijkse prijsindexering van de kosten voor onderhoud en beheer ook een jaarlijkse bijstelling van sporttarieven zal plaatsvinden;
 - bij annulering of wijziging van verhuurde uren binnen een bepaald tijdsbestek ofwel de betaalde huursom niet meer wordt gerestitueerd, dan wel hiervoor kosten in rekening worden gebracht;
 - na afloop van het verhuurde seizoen voor verlenging van de huur betaald dient te worden;
 - mogelijke verruiming van gebruiksmogelijkheden in de huursom verdisconteerd zal worden.

Verlenen van jeugdsportsubsidie:

Het doel van de jeugdsportsubsidie is het erkennen van de waarde van het jeugdwerk dat binnen sportverenigingen plaatsvindt. De tot 1992 gehanteerde regeling jeugdsportsubsidie hield in dat per jeugdlid een vast subsidiebedrag werd uitgekeerd met daarboven voor verenigingen met 10-100 leden nog eens een vast bedrag. In 1992 is door de afdeling WOS geconstateerd dat de jeugdsportsubsidie niet meer functioneerde als doelsubsidie, maar als algemene subsidie voor sportverenigingen. Op grond daarvan is echter geen heroverweging van de besteding van deze gelden gestart op basis van de wens van de Raad om deze subsidie te continueren.

Zwembad de Wedert:

Ondanks diverse inspanningen blijft de beheersing van het exploitatietekort van de Wedert een zorgwekkend aandachtspunt. De afdeling WOS spreekt in de nota Heroverweging Welzijnsbeleid de wens uit om het volledige zwemcomplex qua exploitatie van de activiteiten in de private sfeer onder te brengen. Dit voornemen is in 1995 uitgewerkt in een nota¹, naar aanleiding waarvan met name uitbesteding van taken inmiddels heeft plaatsgevonden.

¹ Zwembad "de Wedert" exploitatie in (ander) beeld – afdeling W.O.S., januari 1995

Uitzondering hierop vormen het recreatie- en schoolzwemmen. Op dit moment is zowel het eigendom als het beheer van het bad in handen van de gemeente, alsmede de exploitatie van het recreatie- en schoolzwemmen.

1.1.3. Breedtesportimpuls

In het kader van de landelijke Stimuleringsregeling Breedtesport is door de gemeente een bijdrage aangevraagd die gehonoreerd is. Het project, waaraan van 2001 tot en met 2006 uitvoering wordt gegeven, richt zich op:

- A. het stimuleren van sportbeoefening door ouderen en jeugd;
- B. het opzetten van een nieuwe ondersteuningsstructuur voor vrijwilligersorganisaties.

Ad A. De uitwerking van dit projectonderdeel geschiedt onder andere aan de hand van het opzetten danwel continueren van de volgende programma's:

- Fifty-fit;
- GALM;
- Kies voor Hart en Sport.

Ad B. Aan het opzetten van een nieuwe ondersteuningsstructuur wordt grotendeels vorm gegeven via de Stichting Welzijn Valkenswaard. Het omvat verder de begeleiding van I/D-werknemers en sportverenigingen alsmede de inschakeling van werklozen c.q. "niet-actieven" ten bate van vrijwilligerswerk.

1.1.4. Huidige subsidieregelingen

Los van de breedtesportimpuls maar onmiskenbaar behorend tot sportstimulering is de maatregel om vanaf 1999 jaarlijks circa € 3.000,- te bestemmen voor aangepast sporten². Dit komt ten goede aan de sportbeoefening van mensen met een handicap, zoals bijvoorbeeld cara-patiënten. Daarnaast is in het jaar 2002 een bijdrage verstrekt aan de Stichting Topsporters voor Topsporters ten behoeve van de aanschaf van een elektrische rolstoel voor aangepaste sportbeoefening.

Overige structurele regelingen die ook in 2002 op onder andere sport betrekking hebben betreffen:

- Jeugdsportsubsidie ad € 8,15 per jeugdlid en € 118,- per vereniging met 10 tot 100 jeugdleden;
- Subsidieregeling kadervorming en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers in welzijn en sport ad 50% van de directe cursuskosten;
- Algemene subsidieverordening voor een incidentele of structurele subsidie van activiteiten ten behoeve van maatschappelijke doelen.

² In navolging van het vierjarig regionaliseringsproject "Aangepast Sporten de Kempen".

Op basis van het voorgaand gegeven inzicht in vigerend beleid blijkt dat de gemeente Valkenswaard een groot belang toekent aan het gemeentelijke sportbeleid en dit ook blijvend tot haar kerntaken rekent.

Daarnaast is echter zichtbaar dat er sprake is van enige mate van “verzakelijking” in het optreden van en faciliteren door de gemeente hetgeen wordt ingegeven door de noodzaak tot kostenbeheersing en bedrijfsmatig functioneren. Overigens is de daaruit voortvloeiende overdracht van beheers- en onderhoudstaken aan sportverenigingen conform de landelijke trend ter zake.

1.2. Sportmogelijkheden

Binnen de gemeente worden tal van zowel binnen- als buitensportmogelijkheden aangeboden:

Buitensportaccommodaties³ - gemeentelijk

• Sportpark Den Dries	atletiek, golf, hockey, voetbal, rugby, tennis, recreatieveld
• Sportpark De Brug	korfbal, handbal, manege, voetbal
• Sportpark Norbertusdreef	tennis, jeu de boules ⁴
• Sportpark 't Heike	voetbal
• Sportpark Valkennest	voetbal
• Hengelvijvers De Weteringen	vijvers, kweekvijver
• Hondensportterreinen:	hondensport
- Stepkesweg;	
- Mgr. Smetsstraat;	
- Pastoor Heerkensdreef;	
- Scoutingpad.	
• Eurocircuit	fietscross, motorcross, rallycross, wielersport
• Amundsenstraat	handbal
• De Dommel	kano (aanlegsteigers)

³ zie voor gebruikmakende verenigingen bijlage 3

⁴ banen zijn aangelegd door en in het bezit van de vereniging

Binnensportaccommodaties⁵ - gemeentelijk

• Sporthal Amundsenhal	badminton, basketbal, handbal, (zaal)voetbal, (zaal)hockey
• Rolschaatshal Schotelmanstraat	rolschaatsen, boardingvoetbal
• Sport/ontmoetingscentrum de Belleman	badminton, gehandicaptensport, gymnastiek/turnen, volleybal, zaalvoetbal
• Zwembad De Wedert	zwemmen, duiken, gehandicaptensport
• Gymnastieklokalen (6)	gymnastiek/turnen, korfbal

Private sportvoorzieningen⁶

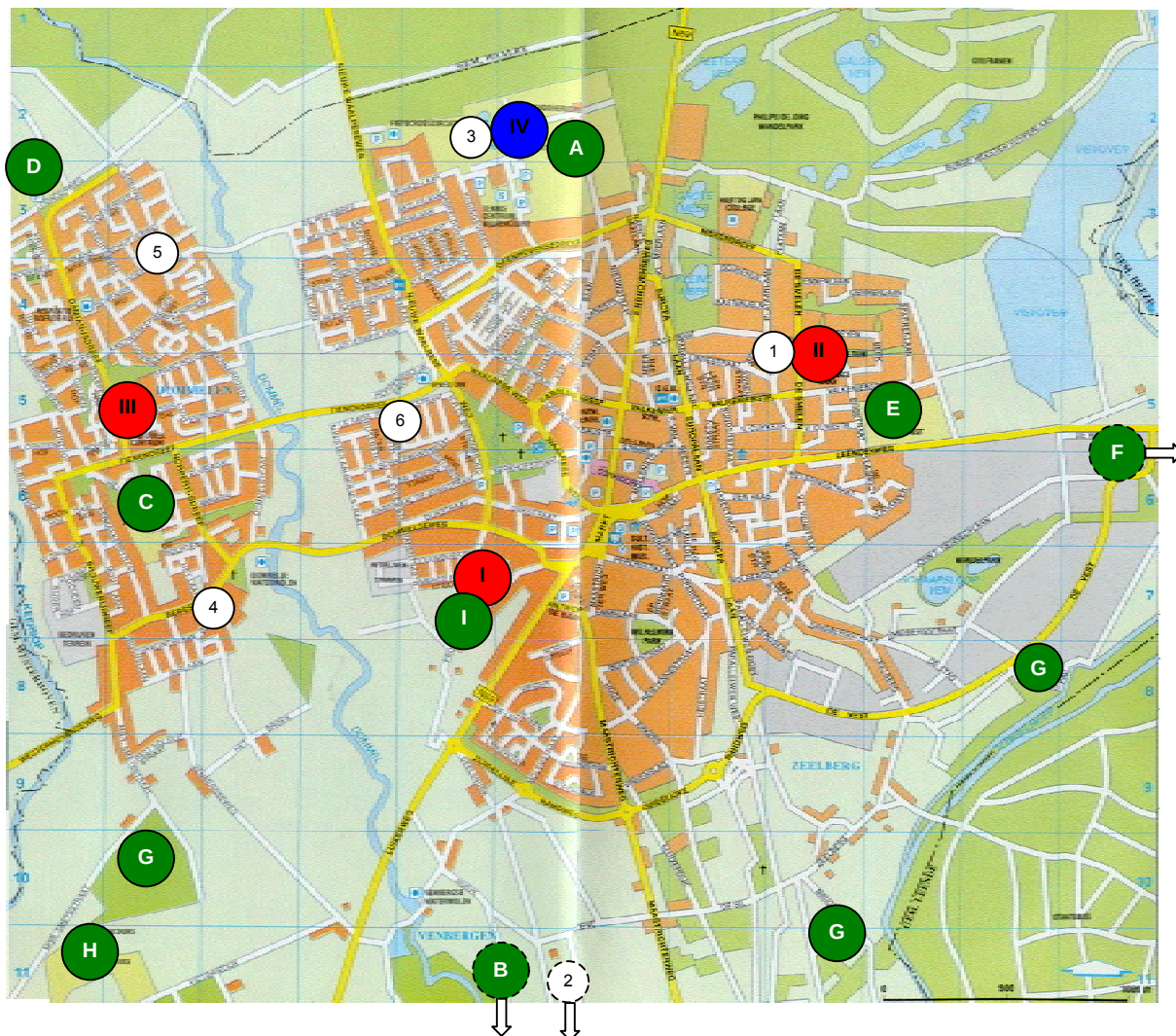
• Kegelbaan H. van Empel	kegelen
• Manege de Zeelberg	paardensport
• Partycentrum Bowling Valkenswaard	bowling
• Speeltuin Geenhoven	jeu de boules
• Sportcentrum Valkencourt	tennis
• Tafeltennishaal Geenhoven	tafeltennis
• Squashcentrum Topsquash	squash
• Gymnastieklokaal “Achter de kerk”	kickboxen
• Tafeltennishaal Hertog Janstraat	tafeltennis
• Hondensportterrein Den Hoek	hondensport
• Gymnastieklokalen onderwijs (7)	schoolsport

Verder telt Valkenswaard een tiental sportscholen waar onder andere fitness, aerobics en judo wordt beoefend.

⁵ zie voor de gebruikmakende verenigingen bijlage 3

⁶ zie voor de gebruikmakende verenigingen bijlage 3

Zoals uit onderstaand spreidingsoverzicht blijkt, is de **situering en spreiding** van de verschillende sportvoorzieningen redelijk tot goed te noemen.

Gemeentelijke buitensportaccommodaties					
A.	Sportpark Den Dries	D.	Sportpark 't Heike	G.	Hondensportterreinen
B.	Sportpark De Brug	E.	Sportpark Valkennest	H.	Eurocircuit
C.	Sportpark Norbertusdreef	F.	Hengelviwers De Weteringen	I.	Handbal Amundsenstraat

Gemeentelijke binnensportaccommodaties			
Sporthallen			Zwembad
I.	Sporthal Amundsenhal	IV.	Zwembad De Wedert
II.	Rolschaatshal Schotelmansstraat		
III.	Sport- en ontmoetingscentrum De Belleman		
Gemeentelijke gymnastieklokalen			
1.	Van der Clusenstraat	3.	't Gegraaf
5.			Hoefsmidwei
2.	Dorpsstraat, Borkel & Schaft	4.	Groenstraat
6.			Le Sage ten Broekstraat

- de 2 sporthallen en de rolschaatshal zijn in verschillende gebiedsdelen gelegen, nabij bevolkingsconcentraties en goed bereikbaar;
- ook voor de 6 gymnastieklokalen is sprake van een redelijke spreiding en goede bereikbaarheid, aangezien zich er hiervan één bevindt in Borkel en Schaft en twee in Dommelen;
- de buitensportaccommodaties en zwembad De Wedert zijn meer in de periferie van de gemeente gelegen.

1.3. Accommodatiebenutting

1.3.1. De buitensportaccommodaties

Voor het bepalen van de accommodatiebehoefte gaat Valkenswaard uit van de normen die hiervoor per sport door het NOC*NSF zijn bepaald. Incidenteel gebruikt de gemeente deze normen om de capaciteit die ter beschikking staat aan een vereniging te controleren. Deze metingen hebben voornamelijk geen gebrek aan capaciteit aangetoond. In tegendeel, de gemeente kan bevestigen dat op basis van de huidige gegevens op alle buitensportterreinen de norm gehaald wordt. Het gemiddeld aantal sporters per vereniging heeft zich de afgelopen jaren stabiel getoond en er is geen sport waar een significante wijziging is waar te nemen. Wordt daarnaast de verwachte bevolkingsgroei in de gemeente bezien, dan kan gesteld worden dat bij ongewijzigde belangstelling voor de verschillende sporten die op dit moment in Valkenswaard worden beoefend, geen tekorten zullen ontstaan. Hierbij wordt opgemerkt dat een extra behoefte kan ontstaan als duidelijk wordt hoeveel ruimte er voor woningbouw in Valkenswaard-Zuid wordt ingeruimd. Een sterkere stijging dan het volgen van de landelijke trend van 0,5% doet wellicht een behoefte ontstaan. Niet alleen in kwantitatieve zin, maar ook in kwalitatieve zin doordat de spreiding van voorzieningen geoptimaliseerd kan worden door de uitbreiding van de gemeente met Valkenswaard-Zuid.

1.3.2. De binnensportaccommodaties

Om te kunnen beoordelen hoe de gemeentelijke standaard binnensportaccommodaties in de huidige situatie worden benut, kan gekeken worden naar de verhouding tussen de normbezetting en de daadwerkelijke bezetting. Hiertoe kunnen diverse normbezettingen worden gehanteerd. In deze nota is als uitgangspunt gekozen voor de stichtingsnorm voor sporthallen van 1.600 bezettingsuren per jaar (40 weken * 40 uur) waarbij de bezetting van zowel school- als verenigingssport zijn inbegrepen⁷.

Navolgend wordt een overzicht gepresenteerd waaruit blijkt hoe de daadwerkelijke bezetting zich verhoudt tot deze normbezetting.

⁷ Dit betreft een norm die door VNG-leden wordt gehanteerd; de NOC*NSF norm gaat uit van 1.400 uur exclusief schoolsport

Bezetting binnensportaccommodaties 2000-2001 in uren		
	uren	afwijking t.o.v. norm
Gymnastieklokalen		
Le Sage ten Broekstraat	1.116	-30%
't Gegraaf	989	-38%
Dorpsstraat	557	-65%
Groenstraat	976	-39%
Hoefsmidwei	1.720	+ 7%
v.d. Clusenstraat	925	-42%
Sporthallen		
De Belleman	2.067	+ 29%
Amundsen	2.265	+ 42%

Bron: gemeente Valkenswaard

Bewerking: Hopman•Andres Consultants

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de bezettingsuren van de sporthallen zijn verkregen door de som van de bezettingsuren per compartiment te delen door het aantal compartimenten.

Ten aanzien van de gymnastieklokalen geldt dat in de praktijk zelden de gehanteerde normbezetting behaald wordt omdat deze doorgaans specifiek voor schoolsport worden gerealiseerd. Hiervoor is niet de bezetting bepalend maar de afstand tot de onderwijsinstelling. Bovendien zijn gymnastieklokalen ongeschikt voor het beoefenen van bepaalde binnensporten zoals zaalvoetbal en –handbal, waardoor de animo voor verenigingsgebruik van gymnastieklokalen lager is.

Bovenstaand overzicht leidt tot de conclusie dat de benutting van de gymnastieklokalen als redelijk beoordeeld kan worden met uitzondering van de Dorpsstraat (slechte bezetting) en de Hoefsmidwei (zeer goede bezetting).

De mate waarin sporthallen de Belleman en Amundsen worden benut, is respectievelijk als redelijk en goed te kwalificeren. Voor beide hallen geldt overigens dat de bezetting in de piekuren (weekavonden) zeer hoog is. Het totale aantal bezettingsuren van de beide sporthallen bedraagt 4.332. Op basis van de gehanteerde stichtingsnorm zou een totaal van 4.800 uren reden kunnen zijn voor het realiseren van een derde sporthal, oftewel bij een niet-vervulde behoefte aan sporthalruimte van meer dan 468 programmeerbare uren.

Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat de rolschaatshal Schotelmanstraat in het seizoen 2000-2001 een bezetting kende van 1.339 uur. Gezien de voorzieningen van deze hal en het eenzijdige gebruik (90% rolschaatsen) bieden de gehanteerde normen geen relevant vergelijkingskader. Beoordeling van deze bezetting heeft daarom niet plaatsgevonden.

Tarieven voor sporthallen en gymnastieklokalen (per 01-01-02)

	Dagen	Euro's
Amundsenstraat	Ma t/m vr	17,83
	Za en zo	18,74
De Belleman	Ma t/m vr	21,42
	Za en zo	22,60
Rolschaatshal	Ma t/m zo	15,88
Gymnastieklokalen	Ma t/m zo	10,35

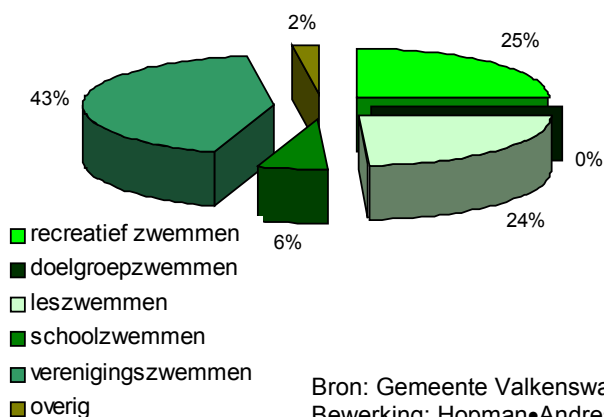
Bron: Gemeente Valkenswaard

Bewerking: Hopman•Andres Consultants

Voor de rolschaatsverenigingen die gebruik maken van de rolschaatshal geldt een lager tarief.

1.3.3. Het zwembad

Zwembad “de Wedert” bestaat uit een binnen en buitengedeelte. Het binnenbad bestaat uit een 25-meter bassin en een instructiebad. Het buitenbad heeft een recreatiebassin en een duikbassin. Het binnenbad mocht in 2000 rekenen op ongeveer 159.000 bezoekers, die op verschillende wijzen gebruik maakten van de accommodatie. Ingedeeld in activiteiten levert dit het volgende beeld op:

Bron: Gemeente Valkenswaard
Bewerking: Hopman•Andres Consultants

Opgemerkt wordt dat er voor de activiteit doelgroepzwemmen in absolute zin 212 bezoekers werden genoteerd in 2000. Dit levert nog geen procent van het gehele bezoekaantal. In 1998, het jaar dat het doelgroepzwemmen werd afgestoten, werd een totaal van 957 genoteerd. De afname van dit cijfer is vermoedelijk gelegen in het feit dat het doelgroepzwemmen naar aanleiding van hetgeen gesteld in de notitie “Zwembad “De Wedert”, exploitatie in (ander) beeld, is geprivatiseerd en er geen inzicht meer bestaat in het aantal deelnemers.

Ten aanzien van de bezoekaantallen valt op dat het totaal aantal vanaf 1993 jaarlijks is gedaald van circa 184.000 tot 159.000 in 2000. De verdeling over de activiteiten blijft echter vrijwel stabiel.

Recreatieve zwemmers kunnen kiezen uit een abonnement, een meerbadenskaart of een los bad. De tarieven maken onderscheid tussen jeugd en 65+ en volwassenen, zowel in het binnenbad als in het buitenbad.

Overigens is het buitenbad alleen bij mooi weer in de zomer geopend. De bezoekaantallen worden apart geregistreerd. In 2000 namen ruim 15.000 bezoekers een duik in het buitenbad. Cijfers uit eerdere jaren geven een sterk fluctuerend beeld met een absolute piek in 1995 van ruim 54.000 bezoekers. De weersomstandigheden zijn uiteraard van grote invloed op deze cijfers en verklaren ook voor een belangrijk deel de fluctuaties. Tenslotte wordt aangetekend dat gedurende de (basis-)schoolvakantie, het binnenbad wordt gesloten als het buitenbad geopend is.

De afname van het aantal bezoekers in het zwembad is conform de landelijke trend. De ontwikkelingen van het aantal verkochte toegangsbewijzen voor recreatieve zwemmers laat echter een ander beeld zien.

binnenbad										
los bad meerbadenskaarten abonnementen	1996		1997		1998		1999		2000	
	aantal	index	aantal	index	Aantal	index	aantal	index	aantal	index
	20.911	100	18.514	89	20.512	98	19.608	94	21.552	103
	5.664	100	5.861	103	6.652	117	5.109	90	4.533	80
	12.995	100	13.405	103	15.000	115	14.246	110	13.574	104

Bron: gemeente Valkenswaard

Bewerking: Hopman•Andres Consultants

Ten aanzien van de ontwikkelingen van verkochte toegangsbewijzen valt op dat de verkoop van het aantal losse baden in 2000 weer duidelijk is aangetrokken, terwijl het aantal meerbadenskaarten na een periode van behoorlijke groei weer afneemt. Dit wijst op een duidelijkere scheiding tussen incidentele bezoekers (los bad) en structurele bezoekers (abonnement). De tussengroep die af en toe komt (meerbadenskaarten) neemt in omvang af. Wellicht is dit terug te voeren op de prijsstelling van de meerbadenskaarten ten opzichte van losse baden en abonnementen.

tarieven	euro
jeugd en 65+	2,00
volwassenen	2,50
abonnementen half jaar	
jeugd en 65+	44,00
volwassenen	63,00
abonnementen jaar	
jeugd en 65+	77,00
volwassenen	110,00
tienbadenskaarten	
jeugd en 65+	18,50
volwassenen	23,50

Bron: gemeente Valkenswaard

Bewerking: Hopman•Andres Consultants

1.4. Sportparticipatie

Volgens opgave van de verenigingen waren in het jaar 2000 13.848 inwoners uit Valkenswaard aangesloten bij een sportvereniging. Dit is 44,6% van de lokale bevolking. Landelijk ligt het sportdeelnamecijfer waar het de georganiseerde sport betreft op 30% van de bevolking. Valkenswaard scoort derhalve ver boven het landelijk gemiddelde. Van de leden is 65,19% man en 34,18% vrouw. De lagere sportparticipatiegraad van vrouwen is conform het landelijk beeld. Niet al de getelde leden zijn ook afkomstig uit de eigen gemeente; 23,4% komt van elders. Uiteraard zal echter ook een deel van de lokale bevolking lid zijn van een sportvereniging in een naburige gemeente.

De daadwerkelijke sportparticipatiegraad ligt zelfs nog aanzienlijk hoger als ook de individuele en (overige) commerciële sport wordt meegerekend.

Top 10 van georganiseerde sporten Nederland 1999 en Valkenswaard 1986 en 2000

Nederland 1999	Valkenswaard 1986	Valkenswaard 2000
1. voetbal	1. voetbal	1. tennis
2. tennis	2. tennis	2. voetbal
3. gym/turnen	3. zwem/duiksport	3. hengelsport
4. schaatsen	4. hengelsport	4. zwem/duiksport
5. zwemmen	5. hockey	5. hockey
6. paardensport	6. gym/turnen	6. gym/turnen
7. volleybal	7. wielersport	7. atletiek
8. skiën	8. badminton	8. badminton
9. golf	9. handbal	9. golf
10. hockey	10. biljart	10. wielersport

Enkele conclusies:

- voetbal en tennis zijn in Valkenswaard net zo populair als in geheel Nederland;
- de hengelsport ontbreekt in de top-10 van Nederland omdat er geen centrale gegevens voorhanden zijn. In Valkenswaard is dit een populaire sport gezien de nagenoeg constante plaats in de top-10 van de hengelsport;
- de belangstelling voor de zwem/duiksport bevindt zich op een stabiel niveau in Valkenswaard, ditzelfde geldt voor hockey, gymnastiek/turnen en badminton;
- de wielersport heeft in Valkenswaard in het jaar 2000 ten opzichte van 1986 iets aan belangstelling moeten inboeten, maar lijkt op basis van de in 2000 gerealiseerde groei van het aantal leden weer aan te trekken.

Wanneer de ledentalontwikkeling per tak van sport over de periode 1975-1986 wordt vergeleken met die over de periode 1991-2000 (zie bijlage 4) dan kan geconcludeerd worden dat:

- * in het jaar 2000 circa 30% meer mensen lid zijn van een sportvereniging en de sportparticipatie derhalve flink is gestegen;
- * relatieve stabiliteit in ledenaantallen zichtbaar is bij de sporten atletiek, badminton, basketbal, biljart, darts, hockey, jeu de boules, kegelen, modelvliegen, paardensport en trimmen;

- * fluctuaties in ledenaantal zich met name voordoen bij bowlen, fietscross, gehandicaptensport, gymnastiek/turnen, hondensport, korfbal, rolschaatsen, schaken, schietsport/schutterij, teakwon-do, tafeltennis, vogelsport, volleybal, wielrennen en zwem/duiksport;
- * een toenemende belangstelling bestaat voor bridge, golf, hengelsport, postduivensport, rugby, tennis en voetbal;
- * afnemende belangstelling in structurele zin zichtbaar is bij handbal en korfbal.

1.5. Nationale ontwikkelingen

Naast de ontwikkelingen in de directe omgeving van Valkenswaard is voor het toekomstig sportbeleid ook van belang welke processen daarbuiten invloed hebben op de lokale sport. Dit kunnen zowel politieke als sociaal-economische en sociaal culturele processen zijn.

Op nationaal niveau is veel gesproken en gedaan naar aanleiding van de Olympische successen van Sydney. In ieder geval heeft het geleid tot een extra financiële impuls voor de topsport. De politiek is er inmiddels van doordrongen dat succes in de topsport niet alleen goed is voor de BV Nederland, maar ook een belangrijke stimulator is voor de breedtesport. De voorbeeldfunctie die uitgaat van grote kampioenen wordt niet langer onderschat. De conceptie van de nationale beleidsnota 'Wat sport beweegt' heeft de gekozen richting nader vastgelegd. Belangrijke elementen binnen deze nota zijn

- het sportaanbod;
- waarden en normen inde sport;
- presteren en recreëren;
- maatschappelijke participatie en sport;
- gezondheid/welzijn en sport;
- werkgelegenheid en sport;
- stedelijke leefbaarheid en sport;
- ruimtelijke ordening en sport;
- topsportklimaat.

De effectuering van de diverse elementen uit zich in beleidsinstrumenten waaronder het topsportfonds, de breedtesportimpuls, JIB (Jeugd in Beweging), Goud voor Groen, Ecokit campagne, debattenreeks Nederland Sportland en ID-banen in de sport.

Met name door de breedtesportimpuls kwam aan het licht dat in veel gemeenten nog weinig duidelijk omschreven sportbeleid voor handen is. Gezien de vele aanvragen voor subsidie in het kader van de breedtesportimpuls kan gesteld worden dat gemeenten hun rol binnen de sport echter wel serieus nemen. De ontwikkeling binnen gemeente is vanuit een primaire interesse in accommodatiebeleid, via de breed gevoerde kerntakendiscussie, gegroeid richting het stimuleren van sportieve activiteiten en het scheppen van voorwaarden voor het belijden van sport.

Gemeenten onderkennen het belang van sport voor het algemeen welzijn, maar zien ook de belangrijke bijdrage die sport kan leveren bij de verwezenlijking van maatschappelijke doelstellingen. Met het scheppen van voorwaarden wordt bedoeld dat er aan verenigingen steeds meer verantwoordelijkheid en bijbehorende financieel instrumentarium wordt gegeven. Dit uit zich in het overdragen van uitvoerende taken en meer ruimte in het bepalen van de richting en uitvoering van beleid. Kortom, verenigingen houden waar mogelijk hun eigen broek op en de gemeente opereert meer vraag gestuurd.

Ruimtelijk gezien is duidelijk geworden dat de politieke keuze om sportvelden te “verdoemen” naar de randen van gemeenten de participatie niet ten goede komt. Veiligheid en bereikbaarheid zijn voor veel mensen doorslaggevend om bijvoorbeeld hun kinderen zelfstandig naar hun vereniging te laten gaan. Het feit dat de druk op de ruimte in Nederland steeds groter wordt was natuurlijk de aanleiding voor deze keuze. Maar om participatie te blijven stimuleren worden steeds vaker oplossingen gezocht in synergetisch gebruik van ruimte dicht bij of middenin de bebouwde omgeving.

resumé

- sport staat nadrukkelijk op de politieke agenda;
- taken van de gemeente: stimulerend en voorwaarden scheppend;
- meer uitvoerende en beleidsmatige verantwoordelijkheid voor verenigingen.

Sociaal-economisch

- De *afnemende economische groei* die rond het millennium is ingezet duurt vooralsnog voort. Daarentegen neemt de welvaart nog steeds toe. In de regel neemt sportparticipatie toe naarmate de sociaal-economische positie van mensen verbetert.
- Jongeren hebben *minder tijd* beschikbaar voor sportbeoefening, doordat er meer keuzemogelijkheden zijn voor vrijetijdsbesteding. Onder 15-19 jarigen is de arbeidsparticipatie van 1995 tot 1999 toegenomen met 58%. Enerzijds neemt dit tijd in beslag, maar daarnaast vergroten meer bestedingsmogelijkheden tevens het aantal keuzes wat te doen in de overgebleven vrije tijd. Niet alleen ondervindt sportbeoefening concurrentie van computers, internet en toenemend televisieaanbod, maar ook bioscoopbezoek, uitgaan en andere luxe artikelen eisen hun aandacht op.
- Het “*9 tot 5 denken*” *verdwijnt* steeds meer uit onze maatschappij. Hierdoor ontstaat een grotere spreiding in de vrijetijdsbesteding en daardoor minder ruimte voor collectieve sportbeoefening. Indien de flexibilisering van arbeid zich verder doorzet kan dit voor sportverenigingen betekenen dat er meer problemen rijzen bij het organiseren van competitie, collectieve trainingen en het aantrekken van vrijwilligers. In principe zijn verenigingen die gericht zijn op individuele en ongeorganiseerde sport beter in staat hierop in te spelen.

- De kerntakendiscussie binnen gemeentelijke overheden heeft tot een groot aantal *verzelfstandigingen en privatiseringen* van vrijetijdsvoorzieningen geleid. Tegelijkertijd zijn veel uitvoerings- en beleidstaken bij de verenigingen gelegd. Dit vergt hogere eisen van de organisatie van sportverenigingen. Hierdoor is het proces van vraaggericht ontwikkelen en exploiteren van sportvoorzieningen gestimuleerd en versneld.

resumé

- afnemende economische groei, toenemende welvaart;
- jongeren hebben minder tijd over voor sportbeoefening;
- flexibele arbeidssituaties;
- verzelfstandiging en privatiseringsgolf bij vrijetijdsvoorzieningen.

Sociaal-cultureel

- Toename van het aantal eenpersoonshuishoudens;
- Voortgaande individualisering;
- Hogere waardering van gezondheid en erkenning van sport als middel daartoe;
- Maatschappelijke tweedeling, met een groep mensen die veel geld heeft, maar weinig vrije tijd en een groep die weinig geld heeft en veel vrije tijd;
- Wijziging van onze leefwijze: wij voelen ons meer verbonden met mensen die eenzelfde levensstijl hebben en minder met mensen uit onze directe omgeving.
- Wijziging van tijdsindeling: zorg, arbeid en onderwijs krijgen meer aandacht in de avonden en het weekend;
- Daling van het aantal lidmaatschappen aan sportverenigingen en verminderde belangstelling voor wedstrijdsporten;
- Afname van de beoefening van sporten, alsmede afname van het wekelijks sporten.

De ontwikkelingen op sociaal-economisch en sociaal-cultureel gebied zijn een bedreiging voor de traditionele (sport)vereniging. Mensen stellen zich vaker op als kritische consument en zijn minder bereid om een bijdrage te leveren aan de zelfwerkzaamheid van verenigingen. Hier liggen kansen voor organisaties die zich richten op de individuele en ongeorganiseerde sport. Daarnaast lijkt de verdere professionalisering onvermijdelijk om verwachtingen te kunnen waarmaken en de consument die een veelheid aan keuzes heeft om zijn tijd door te brengen. Het exponentieel toegenomen aanbod (en tevens de toegankelijkheid) van artikelen die ons leven gemakkelijker maken is een zware tegenstander voor de sport. Voor velen is het makkelijker om weg te glijden in het gemak van de auto, de televisie en de computer. Met de verdere toename van arbeidsplaatsen in de dienstverlening, wordt ook op werk fysieke arbeid steeds minder gevraagd. Maar, onderzoek wijst uit: de mens is gemaakt om te bewegen. Er ligt voor de sport dus een forse taak, die het verdient om ondersteund te worden.

resumé

- toename van het aantal éénpersoonshuishoudens;
- voortschrijdende individualisering;
- gezondheidsdenken;
- maatschappelijke tweedeling;
- kritische instelling consument;
- veranderende wijze van tijdsindeling;
- daling van het aantal lidmaatschappen van sportverenigingen;
- afname van de belangstelling voor wedstrijdsporten.

1.6. Lokale bevolkingsontwikkelingen

De gemeente Valkenswaard kiest als uitgangspunt voor haar welzijns- en sportbeleid een adequate afstemming van voorzieningen op de behoefte van de eigen inwoners. De sportbehoefte van inwoners verandert regelmatig, dit heeft te maken met leeftijd maar ook met sociaal culturele en sociaal economische invloeden.

1.6.1. Demografische ontwikkelingen

Valkenswaard bestaat uit drie dorpskernen, te weten Valkenswaard, Dommelen alsmede Borkel en Schaft. De kern Valkenswaard is verdeeld in 9 wijken, Dommelen kent 7 wijken, terwijl Borkel en Schaft niet in wijken is onderverdeeld. De bevolkingsopbouw per 1 januari 2001 is gepresenteerd in de navolgende tabel.

	Gem. Valkenswaard	Nederland
Totaal aantal inwoners	31.021	15.987.075
% naar leeftijd		
0 – 10 jaar	11,7	12,5
10 – 20 jaar	11,6	12,0
20 – 30 jaar	10,4	13,0
30 – 40 jaar	16,0	16,5
40 – 50 jaar	15,6	14,9
50 – 60 jaar	14,6	12,9
60 – 70 jaar	10,8	8,7
70 – 80 jaar	6,7	6,3
80 – 90 jaar	2,3	2,8
90 jaar en ouder	0,3	0,4
Totaal	100,0	100,0

Bron: CBS

Voor Valkenswaard als geheel valt op ten opzichte van Nederland dat de leeftijdsgroep tot en met 30 jaar ondervertegenwoordigd is. Verhoudingsgewijs ontbreekt het de gemeente met name aan jong-volwassenen, oftewel “starters”. De groep tussen de 40 en de 70 jaar is in Valkenswaard relatief groot. Verdere vergrijzing doet zich hierdoor in hogere mate voor dan op landelijk niveau.

Kern Valkenswaard

Wijk	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Totaal	Wijkindeling
Aantal inwoners	3.188	2.855	1.850	3.401	2.889	2.316	2.864	114	403	19.880	0 Centrum
% naar leeftijd											1 Geenhoven
0 – 10 jaar	8,5	9,3	8,4	10,4	15,7	9,3	8,9	8,8	10,2	10,2	2 Turfberg nrd
10 – 20 jaar	9,0	9,8	11,4	11,8	8,6	9,9	10,1	15,8	15,4	10,2	3 Turfberg zd
20 – 30 jaar	11,1	9,6	8,6	9,8	9,4	10,4	11,6	7,0	9,7	10,1	4 Hoge Akkers
30 – 40 jaar	15,3	14,3	10,8	13,4	19,8	14,2	13,7	9,6	11,7	14,6	5 Kerkakkers
40 – 50 jaar	13,1	12,8	14,4	16,0	14,3	12,5	14,1	25,4	20,1	14,1	6 Het Gegraaf
50 – 60 jaar	13,0	13,5	20,1	14,3	12,0	14,9	18,4	17,5	13,6	14,8	7 Schaapsloop
60 – 70 jaar	12,2	12,9	15,6	10,0	9,4	19,9	15,5	10,5	12,4	13,2	8 Turfbergse
70 – 80 jaar	10,9	13,4	8,7	8,4	7,0	7,8	6,6	4,4	5,2	8,9	Heide, Neder-
80 – 90 jaar	5,9	4,1	1,8	4,8	3,1	1,0	1,1	0,9	1,5	3,3	Heide, Zeelberg
90 jaar e.o.	0,9	0,3	0,2	1,1	0,6	0,0	0,1	0,0	0,2	0,5	Hoeve, Brugven
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Lage Heide

Kern Dommelen

Kern Borkel/Schaft

Wijk	9	10	11	12	13	14	15	Totaal	16	Wijkindeling
Aantal inwoners	264	2.049	3.042	1.899	58	1.428	1.296	10.036	1.105	Dommelen
% naar leeftijd										9 De Belleman
0 – 10 jaar	4,9	11,3	14,6	16,5	5,2	19,7	11,0	14,2	15,7	10 Agnetendal
10 – 20 jaar	5,7	14,4	17,0	13,1	25,9	11,5	13,5	14,2	13,1	11 Schepelweijen
20 – 30 jaar	18,9	12,1	12,7	11,3	8,6	6,4	9,6	11,2	9,7	12 Brouwershof
30 – 40 jaar	26,5	15,6	16,8	22,5	3,4	25,0	11,8	18,4	18,6	13 Keersop
40 – 50 jaar	11,7	15,2	21,6	20,0	15,5	16,2	18,8	18,6	14,2	14 Keersopperbeemden
50 – 60 jaar	9,1	18,5	13,2	10,7	32,8	10,6	21,3	14,5	12,2	15 Dommelen
60 – 70 jaar	4,9	9,5	3,1	4,3	6,9	7,1	9,0	6,0	10,1	Borkel Schaft
70 – 80 jaar	12,1	3,0	0,9	1,4	1,7	2,8	3,6	2,3	5,2	16 Borkel Schaft
80 – 90 jaar	5,7	0,3	0,2	0,1	0,0	0,6	1,2	0,5	1,2	Heide, Zeelberg
90 jaar e.o.	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	Hoeve, Brugven
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Lage Heide

Over 2001 is uit de demografische opbouw van Valkenswaardse kernen op te maken dat:

kern Valkenswaard

- De getallen voor het industrieterrein (7) en de verzamelde overige gebieden (8) waarschijnlijk door het geringe totaal aantal bewoners niet bijzonder representatief zijn;
- Hoge Akkers naar verhouding de meeste kleine kinderen (0-10 jaar) heeft, namelijk 15,7%. Dit niet alleen ten opzichte van de andere wijken, maar ook ten opzichte van het Nederlands gemiddelde (12,5%). In lijn hiermee is ook de groep vaders en moeders (30 tot 40 jaar) relatief groot;
- In Hoge Akkers is de leeftijd 10 tot 20 jaar ondervertegenwoordigd;
- Turfberg Zuid, met uitzondering van de ondervertegenwoordigde groep 20 tot 30 jarigen, weerspiegelt het meest de landelijke gemiddelden;
- De wijken Turfberg Noord, Kerkakkers en Het Gegraaf hebben relatief de grootste groep 40-70 jarigen, waarbij Kerkakkers met 19,9% in de groep 60 tot 70 jarigen voorop loopt;
- Naar verhouding wonen de meeste 70-plussers in het Centrum en in Geenhoven.

kern Dommelen

- Keersop lijkt vanwege het beperkte aantal inwoners niet representatief en ook De Belleman vertoont te grote afwijkingen;

- in het totaaloverzicht valt op dat de groep 60-plussers ondervertegenwoordigd is ten opzichte van de landelijke cijfers, maar zeer zeker ook ten opzichte van de gemeente Valkenswaard als geheel, met name De Brouwershof en Schepelweijen hebben weinig bewoners boven de 60 jaar;
- er zijn relatief veel kinderen in de leeftijd van 0 tot 20 jaar. Vooral de wijk Keersoppebeemden heeft een grote groep 0 tot 10 jarigen. Tieners vormen met name in Schepelweijen een grote groep.;
- Dommelen heeft relatief gezien de grootste groep 40 tot 60 jarigen.

kern Borkel en Schaft

- Naar verhouding weinig bewoners in de leeftijd 20 tot 30 jaar;
- er zijn relatief veel kinderen;
- de groep 30 tot 70 jarigen volgt het beeld van de gehele gemeente Valkenswaard;
- ouderen zijn ondervertegenwoordigd.

Alloctonen

Het percentage alloctonen⁸ in Valkenswaard, uitgaande van de cijfers van het CBS over het jaar 2000, is 13%. In absolute cijfers betreft hiervan 3210 personen met een westerse achtergrond en 785 met een niet-westerse achtergrond. De grootste vertegenwoordiging in de groep westerse landen komt uit België (1355), gevolgd door Duitsland (690) en Indonesië (570). Onder niet-westerse landen gaan Suriname en de Antillen met beide 130 personen voorop. De groep uit Turkije en Marokko is klein (50 totaal).

Bevolkingsprognose

Voor het bepalen van de wijze waarop de bevolking zich zal ontwikkelen, kan gekeken worden naar de woningbouw⁹ en de bevolkingsprognose. Op basis hiervan wordt geconstateerd dat het aantal huishoudens in Valkenswaard nog zal stijgen met circa 0,9%. Daarnaast is er het gegeven dat het project Valkenswaard-Zuid het laatste uitbreidingsgebied binnen de gemeente is. Met de wetenschap dat het aantal 1- en 2-persoons huishoudens de komende jaren toe zal nemen ten opzichte van het aantal gezinnen kan gesteld worden dat het inwonertal in absolute zin min of meer de gemiddelde landelijke bevolkingsgroei van 0,5% zal volgen. Dit leidt tot een totale bevolkingsprognose van Valkenswaard voor 2010 van 32.445. Medio dit jaartal zal volgens de prognose het bevolkingsaantal het maximum hebben bereikt. Gezien de ondervertegenwoordigde groep in de leeftijd tot 30 jaar en de sterke vertegenwoordiging tussen de 40 en de 70 jaar doet de ontgroening en vergrijzing zich ook in de toekomst in hogere mate voor dan op nationaal niveau.

⁸ Onder alloctonen wordt hier verstaan de persoon die ofwel zelf in het buitenland is geboren, ofwel waarvan één van de ouders in het buitenland is geboren.

⁹ Zicht op de regionale woningmarkt. 2000, SRE (stichting samenwerkingsverband Eindhoven)

1.6.2. Sociaal-culturele ontwikkelingen

De manier waarop vrije tijd wordt ingevuld is aan veranderingen onderhevig. Voor de sport is het bijvoorbeeld van belang rekening te houden met het feit dat men meer vanuit individuele belangen keuzes maakt uit het aanbod van sportvoorzieningen. Deze individualisering komt onder meer voort uit de sterke toename van één- en tweepersoonshuishoudens. Deze trend leidt er toe dat individueel te beoefenen sporten in populariteit (zullen) toenemen. Individuen verbinden zich minder dan voorheen aan groepen, waardoor de traditionele sportverenigingen onder druk zullen (blijven) staan.

De toenemende differentiatie in de vraag naar sport- en vrijetijdsactiviteiten is ook zichtbaar in het accommodatieaanbod. Steeds vaker herrijzen multifunctionele accommodaties en vrijetijdscentra, waarin verschillende vormen van recreatieve bezigheden (ook op het gebied van sport) worden aangeboden.

Hieruit blijkt al dat sport als zodanig niet meer tot een geïsoleerde sector behoort. Sport vormt inmiddels één van de mogelijkheden waaraan men vrije tijd kan besteden en maakt vanuit dit gegeven dan ook deel uit van de gehele vrijetijdssector. Het gedrag van de consument is qua vrijetijdsinvulling niet meer constant, maar juist erg vluchtig. Meer dan voorheen worden activiteiten “uitgeprobeerd” en dat geldt ook voor sport. Met name onder jongeren is dit patroon zichtbaar. Zij vertonen meer en meer uitval in de sport. Dit gedrag heeft landelijk geleid tot een geïntensiverde samenwerking tussen scholen en sportverenigingen die tot doel heeft sportdeelname te stimuleren, bij voorkeur in vast verband.

Conform de landelijke trend neemt ook in Valkenswaard het aantal 1 en 2 persoons huishoudens relatief sneller toe de komende jaren. Opmerkelijk is dat het aantal 1 oudergezinnen percentueel afneemt.

samenstelling huishoudens ¹⁰ 1999 en prognose 2010					
	1 persoons	2 persoons	gezin	1 ouder gezin	anders
absoluut					
Valkenswaard 1999	3.090	4.440	4.330	590	190
Valkenswaard 2010	3.710	5.150	4.630	650	190
percentage					
Valkenswaard 1999	24,4	35,1	34,3	4,7	1,5
Valkenswaard 2010	25,9	36	32,3	4,5	1,3

1.6.3. Sociaal economische ontwikkelingen

De totale bestedingen van alle Nederlandse huishoudens aan sport bedragen ongeveer € 1,8 miljard, dit is circa € 272,= per huishouden. Hieruit blijkt dat sport zich de laatste jaren ontwikkeld heeft tot een belangrijke economische sector. Het merendeel van de sportuitgaven heeft betrekking op contributies aan verenigingen.

¹⁰ Zicht op de regionale woningmarkt. 2000, SRE (stichting samenwerkingsverband Eindhoven)

Op lokaal niveau wordt in totaal circa € 862,= miljoen uitgegeven, investeringen uitgezonderd. De inkomsten die daar tegenover staan bedragen ongeveer € 227,= miljoen. De netto uitgave van de lokale overheid in Nederland omvat dus € 635,= miljoen. Dit komt neer op circa € 39,= per inwoner van Nederland. Ondanks alle maatregelen, bezuinigingen en taakstellingen blijft de uitgave van de Nederlandse lokale overheid voor sport toenemen. Deze toename wordt mede veroorzaakt door het laagdrempelig houden van het gebruik van sportvoorzieningen gezien het grote maatschappelijke belang dat door de overheid aan sportdeelname wordt toegekend.

Binnen de sportsector spelen ontwikkelingen als professionalisering en commercialisering een steeds grotere rol. Hier ligt een verband met enerzijds de gewenste sportkwaliteit en anderzijds de noodzaak tot het beheersbaar houden van kosten.

De beleidsbegroting 2002 maakt melding van een sterke daling van het aantal personen dat afhankelijk is van een uitkering. De vooruitzichten zijn dat deze daling niet verder doorzet. Enerzijds is dat een gevolg van de afnemende economische groei, anderzijds behoren diegenen die nu nog een uitkering ontvangen tot de zogenaamde 'harde werkloosheid'.

Aantal personen met uitkering	
ABW < 65 jaar	450
ABW > 65 jaar	12
Militairen	34
WAJONG	156
WAO	1.362
WAZ	109

Het gemiddeld inkomen per inwoner in Valkenswaard is 5% hoger dan in Nederland (€ 10.500 ten opzichte van € 10.000). Het gemiddeld inkomen per persoon met 52 weken inkomen is € 15.600 ten opzichte van € 15.100 in Nederland.¹¹

1.7. Resumé

1.7.1. Accommodatiebeleid

- ▲ Met het omvangrijke en gevarieerde aanbod aan sportvoorzieningen dat grotendeels door de gemeente wordt beheerd en geëxploiteerd laat Valkenswaard zien dat zij haar doelstelling om “*meer mensen dan tot nu toe, vaker en op mogelijk veelzijdiger manieren laten bewegen*” serieus neemt.

Buitsport

- ▲ het aanbod biedt voldoende gebruiksmogelijkheden en capaciteit;

¹¹ Bron CBS 1999

- de spreiding van de voorzieningen is goed te noemen, ook al is de enorme omvang van sportpark Den Dries een zeer bepalende factor.

Binnensport

- de benutting van de zes gymnastieklokalen voor zowel school- als verenigingssport is redelijk te noemen;
- opvallend is dat de benutting van gymnastieklokalen onderling sterk verschilt;
- de benutting van de twee sporthallen voor zowel school- als verenigingssport is goed te noemen;
- de gehanteerde tariefstructuur voor het gebruik van de (binnensport-)accommodaties liggen ten opzichte van het landelijk gemiddelde laag;
- de bereikbaarheid van de voorzieningen is relatief goed, hetgeen tevens voor de inwoners van Borkel en Schaft geldt.

Zwembad

- ondanks de leeftijd van zowel het binnen als het buitenbad is de algemene staat van het onderhoud goed;
- de bezoekaantallen laten conform de landelijke trend een daling zien. Opmerkelijk is de stijgende verkoop van losse baden en abonnementen en de daling van meerbadenskaarten.

1.7.2. Sportstimulering

- speerpunt in het gevoerde beleid is met name het bieden van betaalbare laagdrempelige toegang tot de accommodaties;
- daarnaast vindt sportstimulering plaats dankzij de projecten die in het kader van de Breedtesportimpuls worden opgezet c.q. gecontinueerd;
- de gemeente wenst de verenigingen nadrukkelijk te betrekken bij het stimuleren van sportdeelname door samenwerking bij het organiseren van evenementen zoals fifty-fit (dat als resultaat van de Breedtesportimpuls is opgestart), alsmede het aangepast sporten en hart voor sport.

1.7.3. Subsidiebeleid en tariefstructuur

- subsidie wordt in de eerste plaats geboden door de tariefstructuur die gericht is op betaalbaarheid;
- afgezien van de projecten die in het kader van de breedtesportimpuls worden geïnitieerd, stimuleert de gemeente daarnaast sportbeoefening door incidenteel en structureel bijdragen (subsidies) te leveren aan onder andere jeugdsport, aangepast sporten en deskundigheidsbevordering;
- de druk op het beheersbaar houden van de kosten zal in de toekomst verder toenemen door de vraag om steeds hogere kwaliteit van aanbod en voorzieningen.

1.7.4. Demografische en sociale ontwikkelingen

- gezien de verwachtingen ten aanzien van de demografische ontwikkelingen (beperkte groeimogelijkheden, vergrijzing en ontgroening) zal het huidige aanbod aan gemeentelijke

sportvoorzieningen naar alle waarschijnlijkheid geen uitbreiding behoeven (uiteraard zouden de ontwikkelingen in Valkenswaard-Zuid hier veranderingen in kunnen brengen);

- verdere stijging van het aantal ouderen brengt mogelijk wel een verschuiving in de belangstelling voor bepaalde sporten mee en vergt dan ook een aanpassing in de programmering en activiteiten;
- gezien het omvangrijke aantal verenigingen en de hoge sportparticipatie lijkt met name de aandacht voor de instandhouding van dit netwerk en dus het blijvend bieden van voorwaardenscheppende omstandigheden een taak van de gemeente.

In deze bijlage zijn met name de kwantitatieve aspecten van de Valkenswaardse sport naar voren gekomen. De inventarisatie en analyse heeft uitgewezen dat de sportdeelname in Valkenswaard aanzienlijk is. Het grote en gevarieerde aanbod van sportvoorzieningen is hier de meest waarschijnlijke oorzaak van.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid houdt echter niet op bij het (mede) voorzien in gevarieerde en laagdrempelig toegankelijke sportaccommodaties. Te meer daar de ontwikkelingen van de bevolkingsopbouw niet zozeer noodzaken tot het uitbreiden van sportvoorzieningen¹² maar meer tot het ‘werven’ van toekomstige sportbeoefenaren. Daarom wordt in de komende jaren, mede dankzij de breedtesportimpuls, meer aandacht besteed aan het stimuleren van sportbeoefening door hen die een al dan niet verontrustend lage sportdeelname vertonen: ouderen en jeugd. Het belang van sport als middel is immers toegenomen en gemeenten dienen hierin een voortrekkersrol te vervullen.

Dit belang hoeft niet per definitie strijdig te zijn met dat van verenigingen die sport over het algemeen als doel beschouwen. Het is hierbij echter wel van belang dat alle mogelijke belangen consistent gemaakt worden in een integraal sportbeleid. Om de aanwezige belangen inzichtelijk te maken is een aantal interviews afgenomen van Valkenswaardse sportactoren. Hiervan wordt in de volgende bijlage verslag gedaan.

¹² uitzondering hierop vormt de behoefte aan een derde sporthal.

Bijlage 2. Bouwstenen en aandachtspunten

2.1. Inleiding

Voor de ontwikkeling van de bouwstenen/aandachtspunten van het sportbeleid worden, voortbordurend op de inventarisatie en analyse van de huidige situatie, in deze bijlage de lokale omgevingsontwikkelingen voor zover relevant voor de Valkenswaardse sport beschreven en de belangrijkste bevindingen uit de interviews die gehouden zijn met Valkenswaardse sportactoren. In overleg met de gemeente zijn zeven gesprekken gevoerd met clusters van sportverenigingen waartoe, naar tak van sport, vertegenwoordigers van in totaal 30 Valkenswaardse sportverenigingen werden uitgenodigd. Daarnaast heeft nog een gesprek plaatsgevonden met de heer C.J.G. Smulders; directeur van de sector Welzijn en de heer W. van Deursen; directeur van de Stichting Welzijn. Op basis van de omgevingsontwikkelingen en de interviews zijn in deze bijlage de bouwstenen neergelegd met daarin de aandachtspunten voor het te concipiëren sportbeleid.

2.2. Lokale omgevingsontwikkelingen

Voorliggende paragraaf brengt de ontwikkelingen die van invloed zouden kunnen zijn op het te voeren sportbeleid in beeld. Een goede sportbeleidsnota staat immers niet op zichzelf. Gestreefd wordt naar een integrale en beleidsterreinoverschrijdende sportbeleidsnota.

Richtinggevend voor de totale gebiedsontwikkeling van Valkenswaard is de Strategische Beleidsvisie 2001 en de nog nader vast te stellen Structuurvisie-plus. De gemeente wenst hierin in ieder geval mee te gaan met nieuwe ontwikkelingen en het op peil houden en zonodig verbeteren van het huidige voorzieningenniveau. Gezien de beperkte ruimte op het gemeentelijk grondgebied zal de aandacht met name uitgaan naar inbreidingslocaties. Parallel bestaan er ook plannen om een nota Volkshuisvesting en een Economisch Actieplan op te stellen.

De lokale bevolkingsontwikkelingen zijn reeds eerder aan de orde gekomen. Daarnaast zijn de daadwerkelijke plannen en ontwikkelingen op het grondgebied van Valkenswaard van belang. Daarom volgt hierna een beschouwing van de plannen ten aanzien van:

- uitbreiding van het aantal woningen en bedrijventerreinen;
- herstructurering;
- infrastructurele ontwikkelingen;
- werkgelegenheid.

Vervolgens wordt bepaald wat de relevantie hiervan is voor de sport.

Woningbestand en bedrijventerreinen

In de beleidsbegroting 2002 wordt gesteld dat de uitbreiding van de woningvoorraad tot 2010 beperkter zal zijn dan in de afgelopen 10 jaar. Om toch mee te gaan in de ontwikkeling naar woonbeleid dat zich meer richt op autonomie van de burgers ten aanzien van hun woonwensen, is het mogelijk dat op termijn transformaties van de bestaande voorraad nodig zijn om in de kwalitatieve woonbehoefte te voorzien. In kwantitatieve zin zijn de mogelijkheden voor uitbreiding beperkt. In principe is Valkenswaard-Zuid het laatste aangewezen uitbreidingsgebied voor de gemeente waar nog woningen kunnen worden toegevoegd. Conform landelijke richtlijnen dient echter eerst te worden geconcentreerd op inbreiding waartoe er in Valkenswaard ruim 50 locaties beschikbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is de kleinschalige ontwikkeling van locatie De Dennenberg (waar de huidige rolschaatshal staat). Het totaal aan inbreidingslocaties biedt voldoende ruimte om te beantwoorden aan het woningbouwcontingent. Ontwikkeling van Valkenswaard-Zuid zal naar verwachting niet actueel zijn voor 2007.

Ten aanzien van bedrijventerreinen bestaat een geïnventariseerde behoefte aan expansie van 35 à 40 hectare. Daarnaast hebben bedrijven op het industrieterrein aangegeven graag meer samen te willen werken.

Herstructurering

De komende jaren zal er in Valkenswaard aanzienlijk gewerkt worden aan de kwalitatieve verbetering van de omgeving.

't Gegraaf

In de wijk 't Gegraaf wordt gewerkt aan de verbetering van de leefbaarheidssituatie, waarbij met name aandacht uit gaat naar beter sociaal en fysiek beheer van de wijk (met name ten aanzien van veiligheid) en aanpassingen in woningvoorraad en woonomgeving.

Kernwinkelgebied

Het kernwinkelgebied van Valkenswaard vervult een belangrijke regionale rol, maar is niet aangepast aan de eisen des tijds. Het gemeentebestuur hecht belang aan een attractief winkelgebied voor haar burgers, maar ook voor haar bezoekers.

De volgende ontwikkelingen vinden plaats:

- uitbreiding van het winkelaanbod van circa 5.500 m²;
- herinrichting van de openbare ruimte;
- facelift van het hele centrumgebied;
- wijziging van de verkeersstroom door (op termijn) autovrij maken van de Eindhovenseweg. Het verkeer zal worden omgeleid via de Europalaan en de Zuidelijke Randweg.

Statie en Markt

Tegelijk met het kernwinkelgebied wordt de Statie, het uitgaansgebied, onder handen genomen. Nadat deze werkzaamheden zijn afgerond is de herinrichting van de Markt en omgeving gepland.

Werkgelegenheid

Het aantal personen dat afhankelijk is van een uitkering is sterk gedaald, maar de verwachting is dat dit niet verder doorzet. Er blijft een harde kern werklozen en de gemeente rekent het tot haar taak ook deze groep waar mogelijk aan het werk te helpen.

Consequenties voor de sport

In relatie tot voornoemde ontwikkelingsplannen voor Valkenswaard is voor de sport van belang hoe het gebied Valkenswaard-Zuid straks definitief ingericht zal gaan worden. Naarmate er meer aandacht zal zijn voor woningbouw zal er een groter aantal toekomstige bewoners zijn dat behoefte heeft aan sportvoorzieningen. De vraag is dan of zij in voldoende mate terecht kunnen bij het reeds bestaande aanbod, of dat nieuwe voorzieningen in het plangebied gewenst zijn. Binnen de herstructureringsplannen kan de sport een rol spelen. Uit onderzoek blijkt immers dat kwalitatief goede (sport)voorzieningen een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit en leefbaarheid van een gebied. Nu helder is dat de ruimte beperkt is, zal de sport attent moeten zijn op de wenselijkheid mee te doen op te ontwikkelen inbreidingslocaties.

De regionale functie die met name het kernwinkelgebied beoogt vast te houden kan voor de sport een aanknopingspunt zijn voor het realiseren van (boven)regionale sportwedstrijden. Dit soort evenementen heeft een promotionele waarde voor de gemeente zelf, maar zal ook de aantrekkingskracht van de specifieke sport op de inwoners van Valkenswaard vergroten. Het kan bijvoorbeeld niet toevallig zijn dat tennis de meest beoefende sport is in de gemeente. Immers in Valkenswaard zijn de tennisprestaties van Paul Haarhuis, Jacco Eltingh en Sjeng Schalken ontwikkeld.

Ter verdere ondersteuning van de wens tot samenwerking van in Valkenswaard gevestigde bedrijven zouden in het kader van het sportbeleid bedrijfscompetities kunnen worden opgezet.

De gemeentelijke ambitie om zoveel mogelijk mensen zonder baan aan werk te helpen, kan door de sport ondersteund worden. Via het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan subsidie worden aangevraagd voor het creëren van banen op grond van diverse regelingen die bedoeld zijn om arbeidsgehandicapten en langdurig werklozen (weer) deel te laten nemen aan het meest gangbare maatschappelijk proces.

Te denken valt aan werk als toezichthouder of op het gebied van sportstimulering. In samenwerking met de Stichting Welzijn Valkenswaard die als werkgever fungeert is onlangs een project opgestart dat zich erop richt om deze groep voor sportverenigingen in te zetten.

2.3. Aandachtspunten sportactoren

Naast de inventarisatie- en analyseresultaten uit de eerste bijlage dient bij het concipiëren van het toekomstig beleid ook rekening gehouden te worden met de wijze waarop er vanuit ‘het veld’ tegen het sportbeleid wordt aangekeken. Hiertoe hebben interviews plaatsgevonden met sleutelfiguren van de Valkenswaardse sport waarvan navolgend verslag gedaan wordt. De voornaamste bevindingen zijn in resumé weergegeven waarbij de verschillende gespreksonderwerpen door Hopman•Andres Consultants zijn gerubriceerd naar taakveld of beleidsinstrument. Doordat er ‘open’ gesprekken zijn gevoerd met verschillende actoren zijn de per gesprek gehanteerde rubrieken niet per definitie consistent.

2.3.1. Aandachtspunten verenigingen

Vanuit de gesprekken met de verenigingen is een aanzienlijke hoeveelheid informatie gegenereerd. Dit heeft geleid tot het formuleren van aandachtspunten die, **voor wat de verenigingen betreft**, opvolging behoeven in het te concipiëren sportbeleid. Derhalve geldt dat voor zover in deze subparagrafen standpunten zijn ingenomen, dit standpunten van verenigingen betreft.

Accommodatiebeleid

Buitensport

- Cultuurtechnisch onderhoud aan de voetbalvelden op sportpark 't Heike en sportpark 't Valkennest dient verbeterd te worden. Volgens enkele verenigingen zouden factoren als lichtinval en grondkwaliteit de speelbaarheid in nadelig opzicht beïnvloeden waardoor zich een onevenredig hoog aantal afgelastingen voordoet. Naast het verbeteren van de mogelijkheid tot inval van zonlicht wordt met name verbetering van het drainagesysteem wenselijk geacht.
- Intensiveren van straatverlichting op sportpark Den Dries. Het sportpark biedt huisvesting aan vele accommodaties en is prachtig gesitueerd in een bosrijke omgeving aan de rand van de gemeente. Een onprettige bijkomstigheid hiervan is echter dat met name in het winterseizoen de sociale veiligheid te wensen overlaat. Dit kan onder andere worden verbeterd door het aanbrengen van meer straatverlichting.
- Correctie kunstgrastennisbanen sportpark Norbertusdreef. In de loop van de afgelopen jaren zijn alle verenigingstennisbanen uitgevoerd in kunstgras. Bij enkele banen hebben zich hierbij na verloop van tijd problemen in de ondergrond voorgedaan waardoor het grondoppervlak niet meer egaal is. Blessurerisico is hiervan het gevolg.

Binnensport

- Ten aanzien van de Valkenswaardse binnensportaccommodaties is een aantal ontwikkelingen gaande die niet los van elkaar gezien kunnen worden. Het betreft onder andere:
 - Nieuwbouw c.q. renovatie van de Amundsenhal. Gezien de leeftijd van de hal en de mate waarin onderhoud benodigd is, dient de hal te worden vernieuwd.

Mogelijk kan met renovatie worden volstaan, mits hiermee aan de hedendaagse eisen kan worden voldaan. Voorwaarde hierbij is dat de verlengde levensduur opweegt tegen de benodigde investeringen;

- Hoewel de Belleman een kwalitatief hoogwaardige accommodatie is, is het netto beschikbare sportvloeroppervlak te gering voor ruimte-extensieve sporten of het uitzetten van meerdere wedstrijdvelden. Hierdoor voldoet de hal voor bepaald gebruik c.q. bepaalde vormen van sport niet aan de hedendaagse eisen. Gezien de volle programmering van de Amundsenhal moeten sommige sporten (zoals zaalvoetbal) uitwijken naar accommodaties buiten de gemeente;
- De Rolschaatshal, die overigens feitelijk niet als sportaccommodatie kan worden aangemerkt, staat op grond die is bestemd voor woningbouw en zal worden geamoveerd zodra de bouw een aanvang kan nemen. De gebruikers verwachten dat hen een alternatief geboden wordt;
- Mogelijk bestaat er vanuit het onderwijs behoefte aan een uitbreiding c.q. herverdeling van binnensportruimte voor schoolsport waarbij uit locatieoogpunt nieuwe ruimte gewenst is en oude ruimte overbodig. Het realiseren van een nieuwe accommodatie zou vanwege de exploitatie gericht moeten zijn op zowel school- als verenigingssport;
- De wenselijkheid om, vanuit ARBO-technische overwegingen, te komen tot een vaste opstelling van turntoestellen.

Voorgaande ontwikkelingen noodzaken ertoe om:

- De on vervulde behoefte van verenigingen aan binnensportcapaciteit te inventariseren;
- De verdeling van de binnensportcapaciteit te heroverwegen;
- De haalbaarheid te onderzoeken van een derde sporthal voor onderwijs- en verenigingssport;
- Te onderzoeken of een gymnastieklokaal zou kunnen worden gebruikt voor het formeren van een vaste opstelling van turntoestellen.

Verenigingsbeleid

- Middels het ontwerpen van een (gewijzigd) toetsingskader dient helder en consistent beleid opgesteld en uitgevoerd te worden ten aanzien van:
 - de verdeling van ruimte. Naast de “oudste rechten” kan voor de verdeling bijvoorbeeld ook gekeken worden naar het aantal jeugd- en/of seniorenleden, het prestatieniveau, de contributiehogte, de “drempelhogte” voor nieuwe leden, et cetera.
 - de te leveren verenigingsbijdrage voor het accommodatiegebruik. Er is consistentie gewenst in de wijze waarop verenigingsbijdragen worden opgelegd zoals de gebruikstarieven, de kosten voor maatregelen ter bestrijding van legionella en de OZB.
 - de erkenning van en (eventueel gekwantificeerde) waardering voor de bijdrage die door verenigingen geleverd wordt aan het gemeentelijk doelgroepenbeleid, de lokale volksgezondheid, sociale cohesie en/of city marketing. Hiervoor kan bijvoorbeeld de jeugdsportsubsidie worden herzien en doelmatiger worden ingezet.

Een gemeentelijke bijdrage voor de organisatie van evenementen en/of toernooien behoort eveneens tot de mogelijkheden.

- Expliciet geldt voor het merendeel van de verenigingen dat er geen behoefte bestaat aan gemeentelijke ondersteuning bij kennisoverdracht en/of de werving c.q. het behoud van vrijwilligers. Wel is voorwaardenscheppende (financiële) ondersteuning gewenst.

Sportstimulering

- Gezien de hoge sportparticipatie alsmede de sterke en gevarieerde verenigingsstructuur zal ook in de toekomst een groot deel van de sportstimulering kunnen plaatsvinden via het instandhouden van de verenigingsstructuur. Middels het accommodatie- en verenigingsbeleid wordt daarmee voor een belangrijk deel aan sportstimulering gedaan.
- Specifieke inspanningen in het kader van sportstimulering dienen te zijn gericht op doelgroepen die tot dusver in een (bewegings-)achterstandssituatie verkeren zoals bepaalde jeugdgroepen en senioren. De hiertoe reeds opgezette programma's dienen derhalve te worden voortgezet.

Monitoring en beleidseffectmeting

- Naast de reeds genoemde wens om de niet gehonoreerde aanvragen naar accommodatiecapaciteit te inventariseren dient te huidige wijze van monitoring te worden gecontinueerd.
- Bovendien dient in de toekomst te worden onderzocht in welke mate met het sportbeleid de gewenste resultaten worden behaald zodat, indien nodig, in een vroegtijdig stadium kan worden bijgestuurd. Het sportbeleid dient hiertoe SMART te worden opgezet: Strategisch, Meetbaar, Actiegericht/anticiperend, Resultaatgericht, Tijdgebonden.

2.3.2. Aandachtspunten gemeente Valkenswaard

Naast de verenigingen is ook de gemeente gehoord over de beoordeling van het tot dusver gevoerde sportbeleid en de aandachtspunten voor het toekomstig beleid. Hiertoe heeft een gesprek plaatsgevonden met de heer C.J.G. Smulders; directeur van de sector Welzijn.

Navolgend wordt een geresumeerd overzicht gegeven van de belangrijkste aandachtspunten waarbij achteraf door Hopman•Andres Consultants een indeling per gespreksonderwerp is gemaakt.

Accommodatiebeleid

- Met het bereiken van een groot en gevarieerd aanbod van sportvoorzieningen is in hoge mate het belang van sport als doel gediend. De noodzaak wordt ervaren om sport meer als middel in te zetten in het kader van integraal welzijnsbeleid, met name gericht op ouderen en jeugd.
- Binnen de gemeente is algemeen prioriteit gegeven aan de ontwikkeling van onder andere:
 - culturele voorzieningen;
 - infrastructuur;
 - jeugdbeleid.

- Een en ander noodzaakt tot een herbezinning op de besteding van middelen, hetgeen eveneens betrokken kan worden op de exploitatiebijdragen aan de gemeentelijke sportaccommodaties.
- Het continueren van de reeds ingezette verzelfstandigingsmaatregelen ten aanzien van accommodatieonderdelen wordt als wenselijk beschouwd.

Verenigingsbeleid

- Voorheen grootstedelijke problematieken doen zich ook in toenemende mate in Valkenswaard voor. Het gevolg hiervan is dat verenigingen ook in Valkenswaard op termijn meer moeite zullen krijgen met het verloop onder jeugdleden en het vinden van vrijwilligers en kaderleden. Dit zal mogelijk de behoefte doen ontstaan aan ondersteuning waarin door de gemeente met de invoering van een sportloket kan worden voorzien
- Ondersteuning vindt reeds plaats dankzij het opgerichte steunpunt vrijwilligerswerk.
- Verenigingen die de genoemde problematieken onderkennen kenmerken zich nu reeds door verzakelijking van het bestuursfunctioneren en het openstaan voor nieuwe ontwikkelingen zoals het aangaan van samenwerkingsverbanden, het bieden van kinderopvang, het opteren voor de verzelfstandiging van de accommodatie, et cetera. Dergelijke initiatieven worden toegejuicht waarbij de kanttekening wordt geplaatst dat onontkoombare bestuurswisselingen zowel positieve als negatieve invloeden hierop hebben.

Sportstimulering

- Het welzijnsbeleid van de gemeente dient meer beleidsterreinoverschrijdend plaats te vinden waarbij sport in het algemeen en sportstimulering in het bijzonder een belangrijkere rol dienen te spelen.
- Dit impliceert niet alleen integraliteit binnen de gemeentelijke organisatie maar tevens binnen het geheel van actoren zoals verenigingen, onderwijs, welzijnsinstellingen, et cetera.
- Een positieve bijdrage aan sportstimulering kan verkregen worden door het aanpassen en doelmatiger inzetten van de jeugdsportsubsidie.
- Om de ‘bewegingsarmoede’ bij de jeugd tegen te gaan wordt het wenselijk geacht dat er in het basisonderwijs meer vakleerkrachten worden aangesteld. Naast projecten als “Kies voor Hart en Sport” zou de jeugd met name vanuit het onderwijs de weg gewezen moeten worden naar sportverenigingen.

Monitoring en beleidseffectmeting

- Het continueren van de huidige dataverzameling en –analyse dient te worden voortgezet om te bepalen hoe de sportdeelname zich ontwikkelt en in welke mate de doelgroepen worden aangesproken door het sportstimuleringsbeleid.

2.3.3. Aandachtspunten Stichting Welzijn

Gezien de betrokkenheid van de Stichting Welzijn met het Valkenswaardse welzijn in het algemeen en, in dit geval, de sport in het bijzonder heeft ook een gesprek plaatsgevonden met de directeur van de stichting; de heer W. van Deursen. In dit gesprek is onder andere aangegeven dat de Stichting Welzijn coördinatie wil voeren en uitvoering wil geven aan alle (vrijwilligers-)werkzaamheden die op Welzijnsgebied verricht dienen te worden in Valkenswaard. Vanwege de recente oprichtingsdatum van de Stichting, bevindt deze zich nog volop in de ontwikkelingsfase. Afgemeten aan de huidige werkzaamheden kan echter wel gesteld worden dat de eerste (opstart-)fase afgesloten is. Navolgend worden de aandachtspunten gepresenteerd die vanuit de Stichting op sport betrokken kunnen worden.

Accommodatiebeleid

- Voor de erkende doelgroepen ouderen en jeugd, die zich wat sport betreft in een achterstandspositie bevinden, zou de (financiële) drempel tot al dan niet verenigingssport verlaagd moeten worden.

Verenigingsbeleid

- Sport als middel voor het bijbrengen van normen en waarden wordt erg belangrijk geacht en kan via de verenigingen worden benut.

Sportstimulering

- Er zou meer aandacht moeten komen voor de doelgroepen (jeugd, ouderen en gehandicapten). Er wordt bijvoorbeeld helemaal niets gedaan aan minderheden.
- Het gemeentelijk sportbeleid zou zich moeten richten op coördinatie van met name de breedtesport. Wens voor de sportbeleidsnota is dat deze een structurele basis biedt voor doelgroepen met een achterstand op sociaal maatschappelijk terrein.

Samenwerking

- Probleem bij verenigingen is vaak het ontbreken van deskundigheid op het welzijnsterrein. Samenwerking tussen de stichting en verenigingen is daarom wenselijk. Voorwaarde hierbij is dat de te bieden ondersteuning past binnen de door de stichting gehanteerde doelstellingen.
- Graag zou men in de sportbeleidsnota terugzien dat men wil ondersteunen/samenwerken op het gebied van:
 - deskundigheidsbevordering;
 - brugfunctie vanuit achterstandsgroep naar vereniging;
 - ondersteuning via steunpunt vrijwilligerswerk.

Monitoring en beleidseffectmeting

- De structuuropbouw van verenigingen zou gemeten moeten kunnen worden. Verschuivingen kunnen wellicht getoetst worden aan te voeren beleid.
- Overigens is het niet wenselijk dat de sportparticipatiegraad afneemt. Dat moet derhalve wel gemeten (blijven) worden.

Bijlage 3. De accommodaties en gebruikmakende verenigingen

Gemeentelijke buitensportaccommodaties

A. Sportpark Den Dries (12)

Atletiekvereniging	Atletiekvereniging Valkenswaard
Golfclub	Valkenswaardse Golfclub
Hockeyvereniging	HOD
Hondensportvereniging	PHV de Dresseur
	Vereniging Valkenswaard Hondenliefhebbers
Rugbyvereniging	VRC The Vets
Tennisvereniging	TCV
	VLTC Falcones
	TV Ginneve
Voetbalvereniging	SV Valkenswaard

B. Sportpark De Brug (3)

Korfbalvereniging	KV Omhoog
Hippische Vereniging	St. Servatius
Voetbalvereniging	VV BES

C. Sportpark Norbertusdreef (3)

Jeu de Boulesvereniging	PC Dommelen
	PC Dommels Boeleke
Tennisvereniging	LTV Dommelen

D. Sportpark 't Heike (1)

Voetbalvereniging	RKVV Dommelen
-------------------	---------------

E. Sportpark Valkennest (2)

Voetbalvereniging	VV De Valk
	VVV De Graver

F. Hengelvijvers De Weteringen (1)

Hengelsportvereniging	HV Venbergen
-----------------------	--------------

G. Hondensportterreinen (3)

Hondenverenigingen	PHV De Verdediger
	PHV De Speurder
	Rottweiler werkgroep De Kempen

H. Eurocircuit (5)

Fietscrossclub	FCC Lion d'Or
Motorsportvereniging	Motorclub Boemerang
	Motorsport Stichting Valkenswaard
	Motor Vereniging Valkenswaard
Ralleysportcircuit	Nederlandse Ralleycrossvereniging
Wielersportvereniging	Tour- en Wielerclub De Kempen

Gemeentelijke binnensportaccommodaties**I. Sporthal Amundsenhal (16)**

Badmintonvereniging	Badmintonclub Valkenswaard
Basketbalvereniging	Bronx basketballclub
Handbalvereniging	VHC
Voetbalvereniging	VV de Gouden Leeuw
	VVV De Graver
Zaalvoetbalvereniging	OS Alwako
	HEV Columbus
	ZVGV Double Deuce
	ZVV IFCV/Old Dutch
	ZVV Kiekerjan/JH Bus. Prom
	ZVV Kivo
	ZVV Pot Belly
	RFC/Old Dutch
	VZVV/Theatercafe de Nar
	BZVV De Tourist
	ZVV Willem II

II. Rolschaatshal Schotelmansstraat (3)

Rolschaatsvereniging	Valkenswaardse Rollerclub
Zaalvoetbalvereniging	Old Dutch
Boardingvoetbalvereniging	Boarding Voetbal Valkenswaard

III. Sport- en Ontmoetingscentrum de Belleman (5)

Badmintonvereniging	Badmintonvereniging Dommelen
Gehandicaptensportvereniging	VGSR
Gymnastiek- en turnvereniging	Tonido
Volleybalvereniging	Bravo '99
Zaalvoetbalvereniging	FC de Brassers
	Hypoboy

IV. Zwembad De Wedert (7)

Duikvereniging	Duikvereniging Aquanaut
	Euro Diving International
Zwemvereniging	Gehandicaptenzwemgroep De Dolfijnen
	VZ en PC Tempo
	SV Watervrienden Valkenswaard
	Valkenswaardse Watersportvereniging
	Stichting Watterm

2. Dorpsstraat, Borkel & Schaft (1)

Korfbalvereniging	KV Omhoog
-------------------	-----------

4. Groenstraat (1)

Gymnastiekvereniging	Dommelse Gymnastiekvereniging
----------------------	-------------------------------

5. Hoefsmidwei (1)

Gymnastiekvereniging	Dommelse Gymnastiekvereniging
----------------------	-------------------------------

Niet gemeentelijke sportaccommodaties**Achter de Kerk (1)**

Kickboksvereniging	Siam Muay Thai kickboksen
--------------------	---------------------------

Hertog Janstraat (1)

Tafeltennisvereniging	Tafeltennisvereniging Valkenswaard
-----------------------	------------------------------------

Kegelbaan H. van Empel (2)

Kegelclub	Kegelclub Alles Um
	Kegelclub De Poedelaars

Manege de Zeelberg (2)

Hippische vereniging	Ponyclub de Zeelberg Ruiters
	Rij- en jachtvereniging de Zeelberg

Partycentrum Bowling Valkenswaard (1)

Bowlingvereniging	Bowling Vereniging Valkenswaard
-------------------	---------------------------------

Speeltuin Geenhoven (1)

Jeu de Boulesvereniging	PC Geenhoven
-------------------------	--------------

Sportcentrum Valkencourt (1)

Tennisvereniging	Tennisvereniging Valkencourt
------------------	------------------------------

Tafeltennishaal Geenhoven (2)

Tafeltennisvereniging	Tafeltennisvereniging Geenhoven
-----------------------	---------------------------------

Bijlage 4. Ledentalontwikkeling per tak van sport 1975-2000

	Gemiddelde periode 1975-1986	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Atletiek	277	315	396	400	365	334	374	374	392	378	364
Badminton	169	400	408	404	403	370	404	404	334	334	326
Basketbal	65	109	114	139	135	118	111	111	116	113	98
Biljart	262	253	178	225	215	244	154	154	251	259	249
Bowling	-	121	117	93	100	82	74	74	69	66	81
Bridge	61	168	205	204	209	325	391	391	425	417	420
Darts	-	-	-	-	-	20	17	17	28	28	28
Fietscross	98	37	43	52	40	36	40	40	60	64	75
Gehandicaptensport	66	68	95	90	105	102	62	62	88	92	76
Golf	-	-	-	98	183	226	241	275	275	303	300
Gymnastiek/turnen	783	557	540	526	553	537	445	445	434	440	379
Handbal	298	138	133	142	128	133	108	108	145	161	146
Hengelsport	905	819	1.022	1.015	876	1.036	1.181	1.181	1.270	1.319	1.291
Hockey	642	526	524	532	513	506	513	513	423	552	559
Hondensport	53	311	300	291	322	357	106	106	367	418	409
Jagen	-	5	5	4	4	3	4	4	7	6	10
Jeu de Boules	49	111	125	120	140	138	160	160	158	166	156
Kegelen	43	34	34	35	35	35	35	35	26	33	33
Korfbal	98	83	42	42	58	60	62	62	64	65	46
Modelvliegen	36	28	28	20	20	20	20	20	29	27	20
Motorsport	98	66	79	80	79	168	169	169	216	181	223
Paardensport	155	150	168	163	178	147	150	150	171	177	168
Postduivensport	271	159	143	144	1.081	958	798	798	568	954	889
Rolschaatsen	89	81	74	55	140	154	154	54	86	84	72
Rugby	63	45	40	38	38	33	55	55	66	99	116
Schaken	37	56	55	55	67	64	51	51	49	39	36
Schietsport/schutterij	110	277	231	327	307	98	108	108	102	94	200
Teakwon-do	53	67	78	113	128	136	147	147	98	93	93
Tafeltennis	216	137	136	143	141	145	137	137	142	113	110
Tennis	1.378	1.927	1.973	2.033	2.077	2.159	2.218	2.397	2.397	2.690	2.767
Trimclub	-	-	-	-	-	48	51	51	52	52	53
Voetbal	2.415	2.089	2.079	2.165	2.096	2.054	2.052	2.052	2.151	2.220	2.271
Vogelsport	184	134	167	149	150	128	87	87	105	84	79
Volleybal	160	202	196	194	223	177	158	158	115	253	192
Wielrennen	303	158	176	181	135	144	169	169	237	201	341
Zwem/duiksport	1.088	1.227	1.288	1.274	1.250	1.213	1.147	1.147	1.143	1.133	1.172
	10.525	10.858	11.192	11.546	12.494	12.508	12.153	12.266	12.659	13.708	13.848

Bron: gemeente Valkenswaard

Bewerking: Hopman•Andres Consultants B.V.

Bijlage 5. Beoordeling accommodatiecapaciteit

De beoordeling heeft plaatsgevonden aan de hand van de NOC*NSF planningsnormen¹³.

hockey

accommodatie	Den Dries	
vereniging	HOD	
aantal teamleden 2002	430	
	kunstgras	gras
aantal velden	1	1
max. bel.eenh.per veld	15	5

teamopbouw	normbel.eenh. per team	
totaal aantal teams	45	kunstgras gras
heren sen/A/B	10	1,00 1,00
dames sen/A/B	13	1,00 0,75
jongens en meisjes C	4	1,00 0,50
jongens en meisjes D	8	0,75 0,50
jongens en meisjes E/F	10	0,50 0,25

bel.eenh. per team	kunstgras	gras
heren sen/A/B	10	
dames sen/A/B	13	
jongens en meisjes C	4	
jongens en meisjes D	6	
jongens en meisjes E/F	5	
totaal	38,0	n.v.t.

aantal wedstrijd velden	kunstgras	gras
aanwezig	2	n.v.t.
vlgs. normberekening	2,5	n.v.t.
+ / -	-1	n.v.t.

voetbal

accommodatie	't Heike	De Brug	Den Dries	Valkennest
vereniging	rkvv Dommelen	vv BES	sv Valkenswaard	vv de Valk
aant.leden 2001	583	231	506	.
aant. competitiedagen per week	2	2	2	2
max. belastingeenh.per veld	9	9	9	9

teamopbouw per vereniging				
m/v senioren, A-jun	10	4	11	14
B/C-jun,meisjes A-jun	6	2	2	6
D-pup, meisjes B-jun	5	2	2	5
E-pup, meisjes C-jun	7	2	4	7
F-pup, meisjes pup	7	1	5	8
totaal	35	11	24	40

bel.eenh. per team / vereniging					
m/v senioren, A-jun	1,00	10	4	11	14
B/C-jun,meisjes A-jun	0,75	5	2	2	5
D-pup, meisjes B-jun	0,50	3	1	1	3
E-pup, meisjes C-jun	0,35	2	1	1	2
F-pup, meisjes pup	0,25	2	0	1	2
totaal		21	7	16	25

aantal velden				
aanwezig	5	3	6	6
volgens normberekening wedstrijd veld	2,4	0,8	1,8	2,8
volgens normberekening trainingsveld	1,0	1,0	1,0	1,0
+ / -	1	1	3	2

¹³ Bron: NOC*NSF Handboek voor sportaccommodaties.

tennis
buiten

accommodatie	Den Dries	Den Dries	Den Dries	Norbertusdreef
vereniging	Falcones	Ginneve	TCV	Dommelen
aant. leden 2001	737	565	477	540
totaal aantal banen	8	6	5	6
wv overdags ook bespeelbaar	8	6	5	6
wv verlicht	8	6	5	6
max. belastingeenh.per veld	90	90	90	90

aantal wedstrijdelden				
aanwezig	8,0	6,0	5,9	6,8
volgens normberekening	8,2	6,3	5,3	6,0
+/-	-1	-1	0	0

korfbal

accommodatie		De Brug	
vereniging		KV Omhoog	
aant. leden 2001		39	
max. belastingeenh.per veld		6	

teamopbouw			
sen/jun		2	
aspiranten		1	
pupillen		1	
totaal		4	

bel.eenh. per team					
sen/jun		1,00		2,0	
aspiranten		0,63		0,6	
pupillen		0,40		0,4	
totaal				3,0	

aantal wedstrijdelden			
aanwezig		1	
volgens normberekening		0,5	
+/-		0	

Bijlage 6. Tarieven voor verenigingsgebruik van gemeentelijke sportvoorzieningen

In de onderstaande tabel staat het tarief dat door verschillende gemeenten wordt gehanteerd voor het verenigingsgebruik van gemeentelijke sporthallen en voetbalvelden. De gemeenten zijn geanonimiseerd; ter indicatie zijn wel de provincie en het aantal inwoners vermeld. Voor zover de oorspronkelijke gegevens niet dateren uit het jaar 2002, zijn deze geactualiseerd op basis van een gemiddelde tariefstijging van 3,5% per jaar.

Ten aanzien van de bepaling van het Valkenswaardse jaartarief voor een voetbalveld dient te worden opgemerkt dat deze is ontleend aan de actuele situatie van RKVV Dommelen¹⁴. Op basis van de daadwerkelijk afgenomen uren en uurtarieven per veld is het gewogen gemiddelde bepaald op € 2.130 per veld. Hierbij is tevens de vergoeding inbegrepen voor het gebruik van een verlicht veld.

De tarieven betreffen de bedragen die de verenigingen daadwerkelijk dienen te betalen. Alle eventuele subsidievormen, zoals bijvoorbeeld jeugdsportsubsidie, zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

<i>gemeente/provincie</i>	<i>aantal inwoners</i>	<i>uurtarief sporthal weekavonden</i>	<i>jaartarief voetbalveld</i>
<i>Valkenswaard</i>	<i>31.000</i>	<i>€ 21,50</i>	<i>€ 2.130</i>
A. Noord-Brabant	10.000	.	€ 1.940 ⁰⁰
B. Noord-Brabant	21.000	€ 32,00 ⁹⁸	€ 3.190 ⁹⁸
C. Noord-Brabant	25.000	€ 24,00 ⁹⁸	€ 2.100 ⁹⁸
D. Zuid-Holland	27.000	€ 50,00	.
E. Overijssel	30.000	€ 21,50	.
F. Overijssel	67.000	€ 18,10 ⁰¹	€ 1.400 ⁰¹
G. Zuid-Holland	76.000	€ 36,70 ⁹⁸	€ 1.560 ⁹⁸
H. Flevoland	135.000	€ 39,75 ⁰¹	€ 2.760 ⁰¹

gegevens onbekend

⁹⁸ oorspronkelijke gegevens dateren van 1998 en zijn geactualiseerd naar 2002

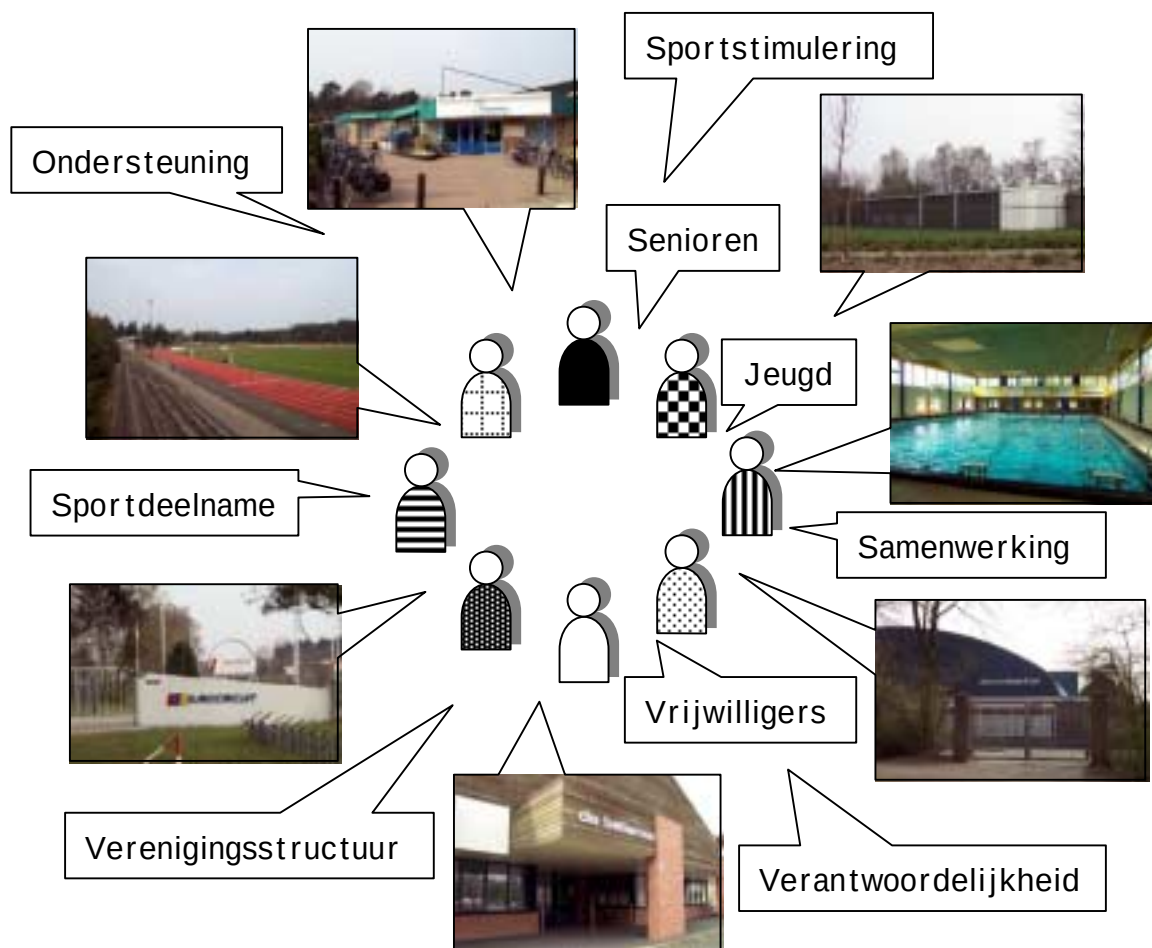
⁹⁹ oorspronkelijke gegevens dateren van 1999 en zijn geactualiseerd naar 2002

⁰⁰ oorspronkelijke gegevens dateren van 2000 en zijn geactualiseerd naar 2002

⁰¹ oorspronkelijke gegevens dateren van 2001 en zijn geactualiseerd naar 2002

¹⁴ Inclusief incidenteel verhuur

Bijlage 7. Verslag discussiebijeenkomst van 29 mei 2002

Verslag Discussiebijeenkomst	
onderwerp	Sportbeleidsnota 2003-2007 <i>“De daad bij het woord”</i>
datum	29 mei 2002
locatie	Valkenswaard

Hopman•Andres Consultants B.V.
Gouda, 26 juni 2002
V02-101.415/AEA/JS

Inleiding

Op woensdag 29 mei 2002 van 19.30 uur tot 22.00 uur heeft in Zalencentrum Harmonie te Valkenswaard een discussiebijeenkomst plaatsgevonden over het te formuleren gemeentelijk sportbeleid. De bijeenkomst werd georganiseerd door de gemeente Valkenswaard en stond onder leiding van Hopman•Andres Consultants. Aan deze bijeenkomst hebben, op uitnodiging, voornamelijk Valkenswaardse sportverenigingen deelgenomen.

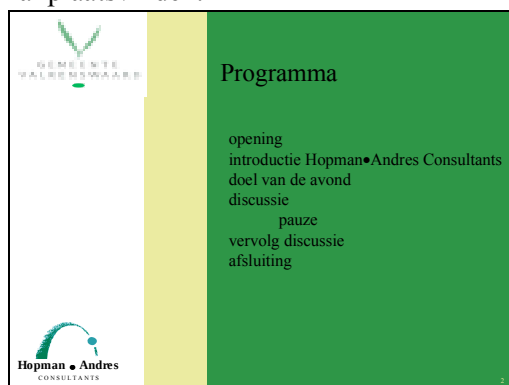
Opening

De heer Wijnen, wethouder van de gemeente Valkenswaard voor onder andere sportzaken, opent de bijeenkomst en heet alle aanwezigen welkom namens de gemeente Valkenswaard en Hopman•Andres Consultants B.V. Hij stelt de personen voor die zich op het podium bevinden; dit betreft mevrouw Andres en de heer Scherpenzeel van Hopman•Andres Consultants en de heer van der Heijden van de gemeente Valkenswaard. De wethouder benadrukt het belang van een sportbeleidsnota waarin het voor iedereen duidelijk is wat de gemeente voor de komende vijf jaar met het sportbeleid voor heeft.

Om het sportbeleid optimaal vorm te geven is de ondersteuning ingeschakeld van Hopman•Andres Consultants; een onafhankelijk adviesbureau dat ruime ervaring heeft met het opstellen van onder andere sportbeleidsnota's. De wethouder geeft aan dat de gemeente van oudsher veel middelen beschikbaar stelt om sport te faciliteren. Hij spreekt de wens uit dat de gemeente dit in de toekomst met behulp van de sportbeleidsnota op een goede manier zal kunnen blijven doen. Omdat de Valkenswaardse sportverenigingen hierin een grote rol spelen is het goed dat zij zich op deze avond over het beleid kunnen uitspreken. Hij roept de aanwezigen dan ook op om van deze gelegenheid gebruik te maken en hiermee daadwerkelijk invloed uit te oefenen op de beleidsvorming.

Dit gezegd hebbende, draagt hij het woord over aan mevrouw Andres onder wiens leiding de discussie zal plaatsvinden.

Mevrouw Andres heet, namens Hopman•Andres Consultants, alle deelnemers van harte welkom. Zij bedankt de wethouder voor het openen van de bijeenkomst en gaat over tot het presenteren van het programma van deze avond. Hierbij nodigt zij alle aanwezigen uit om actief aan de bijeenkomst deel te nemen en te reageren zodra men daar behoefte aan heeft.

Introductie Hopman•Andres Consultants

- extern onafhankelijke partij
- adviesbureau gericht op sport, recreatie, toerisme en welzijn
- ruime ervaring met:
 - gelijksoortige bijeenkomsten
 - het opstellen van sport- en welzijnsnota's

Zij vervolgt met een korte uitleg over de organisatie en de werkzaamheden van Hopman•Andres Consultants.

Doel Sportbeleidsnota

- voeren van sportbeleid is een kerntaak van de gemeente
- nota legt vast hoe de gemeente deze taak wil uitvoeren
- nota is tevens een communicatiemiddel

Na de werkzaamheden van bureau Hopman•Andres Consultants kort te hebben toegelicht legt zij uit dat een sportbeleidsnota er niet alleen voor gemeenten maar ook voor verenigingen is. Als gemeenten het sportbeleid vastleggen weten verenigingen waar ze wel en niet op kunnen rekenen in de betreffende beleidsperiode.

Doel van de avond

- voorleggen contouren van het sportbeleid
- inventariseren reacties
- discussie
- aanvulling sportbeleid

Het doel van deze discussiebijeenkomst is dat er gezamenlijk een basis wordt gevormd voor het toekomstig sportbeleid. De eerste aanzet is door Hopman•Andres Consultants al gegeven; deze kan vanavond worden getoetst aan de mening van de verenigingen. Mevrouw Andres benadrukt dat zij alle wensen wil horen, waarbij zij echter niet kan garanderen dat deze ook allemaal gerealiseerd kunnen worden.

Procedure

- discussie aan de hand van stellingen
- verslag bijeenkomst
- aanvulling sportbeleidsnota
- afstemming gemeente
- vaststelling sportbeleidsnota 2003-2007

De uiteindelijke sportbeleidsnota zal mede gebaseerd zijn op de resultaten van deze discussiebijeenkomst. Vandaar dat er van deze bijeenkomst een apart verslag wordt geschreven, deze wordt ter informatie aan de deelnemers verzonden.

Totstandkoming nota op basis van interactieve beleidsvorming

- inventarisatie en analyse van informatie
- interviews
- discussiebijeenkomst

Door de nota op deze wijze samen te stellen is er sprake van interactieve beleidsvorming. Alle partijen die direct of indirect met de nota te maken zullen krijgen, is gevraagd om hun bijdrage aan de totstandkoming te leveren. Deze bijdrage kon geleverd worden door op uitnodiging deel te nemen aan een interview en/of de discussiebijeenkomst van deze avond.

Contouren Sportbeleid

Contouren sportbeleid

Algemene doelstelling

“...verantwoorde sportdeelname van zoveel mogelijk inwoners faciliteren maar ook stimuleren en regisseren, waarbij sport als middel nadrukkelijk wordt ingezet.”

De tot dusver opgestelde contouren van het sportbeleid zijn gebaseerd op een algemene doelstelling die is toegespitst op een doelstelling voor vier taakvelden. Per taakveld is voor iedere doelstelling een aantal beleidsspeerpunten benoemd.

Ten aanzien van de hoofddoelstelling merkt Mevrouw Andres op dat, zoals is gebleken uit het vooronderzoek, de sportdeelname in Valkenswaard circa 15% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Om dit te behouden, is zij van mening dat de sportbeoefening ook in de toekomst door de gemeente moet worden gestimuleerd. Stilstand is immers achteruitgang. Zij vervolgt met het benoemen van de, per taakveld, afgeleide doelstellingen en speerpunten.

Contouren sportbeleid

Georganiseerde sport

Doelstelling
"...met de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen:

- waarborgen basisvoorzieningen,
- belonen sociaal maatschappelijk rendement,
- ondersteunen met kennis en kunde."

Speerpunten

- > kwaliteitsverbetering sportvoorzieningen
- > stimuleren organisatie sportevenementen
- > verenigingen integreren in welzijnsbeleid
- > vitaliseren verenigingsstructuur

Contouren sportbeleid

Ongeorganiseerde sport

Doelstelling
"...bevorderen van een gevarieerd aanbod van gemeenschappelijke en private voorzieningen."

Speerpunten

- > waarborgen van een gewogen aanbod voorzieningen
- > individuele toegang tot accommodaties
- > bevorderen samenwerking actoren

Contouren sportbeleid

Sportstimulering

Doelstelling
"...actief stimuleren van de omschreven doelgroepen om te sporten ter bevordering van de volksgezondheid en sociale integratie."

Speerpunten

- > doelgroepenbeleid
- > specifieke sportactiviteiten
- > voorzieningen aangepast sporten
- > meer betrekken van sportverenigingen

Contouren sportbeleid

Monitoring en beleidseffectmeting

Doelstelling
"...tussentijd bijsturen van het sportbeleid op basis van het onderzoek en evalueren van beleidseffecten."

Speerpunten

- > behoeftenonderzoek
- > beoefeningsonderzoek
- > periodiek overleg
- > effectmeting

Desgevraagd blijken er bij de aanwezigen geen vragen en/of opmerkingen te bestaan naar aanleiding van de inleiding. Mevrouw Andres vervolgt daarom met het poneren van de eerste stelling.

Stellingen

Stellingen

1. De beste sportstimulering wordt vanuit de huidige verenigingsstructuur bedreven

Deze stelling kan op algemene instemming rekenen. Het merendeel van de reacties wordt betrokken op de problemen die de verenigingen ervaren in het behouden van kader en vrijwilligers voor begeleiding, uitvoerende taken en bestuursfuncties. Deze problemen verhinderen dat de verenigingen actief leden kunnen werven. Enkele verenigingen hebben hierom zelfs een ledenstop. Daarnaast wordt aangegeven dat met name in de binnensport het aantal verenigingsleden verder zal toenemen indien wordt overgegaan tot de realisatie van een derde sporthal.

Desgevraagd zijn de verenigingen van mening dat, hoewel zij primair sport als doel voorstaan, zij de inzet van sport als middel tevens ondersteunen. Dit wordt niet alleen betrokken op het voortbestaan van de vereniging maar tevens op het algemene welzijn en de sociale integratie van de Valkenswaardse bevolking.

Verenigingen zijn zich ervan bewust dat zij hierin samen met de gemeente een belangrijke rol vervullen waarbij zij elkaar kunnen en moeten versterken. Een belangrijk knelpunt hierin is het behoud van jeugdleden vanaf 15 jaar. Dit is een algemeen en landelijk gegeven waarvoor nog geen beproefde remedie is gevonden. Enig succes wordt verwacht van het verleggen van trainings- en competitietijden maar aangezien dit tot de verantwoordelijkheden van de nationale sportbonden valt is hierop slechts marginale invloed uit te oefenen. Verenigingen trachten ook deze leden te behouden door het aanbieden van kaderopleidingen. Nadeel hiervan is dat eenmaal gediplomeerde kaderleden nogal eens vertrekken naar (beter) betalende commerciële sportinstellingen. Commerciële sportinstellingen worden overigens niet alleen als bedreiging voor het ledenbehoud gezien. Ook het privatiseren van sportaccommodaties wordt door de verenigingen als bedreiging beschouwd. Mevrouw Andres reageert hierop met de mededeling dat van echte privatisering in de praktijk niet vaak sprake is. Op dit moment is er, in voorkomende gevallen, over het algemeen sprake van externe verzelfstandiging waarbij de belangen van de verenigingssport doorgaans goed gewaarborgd zijn.

De discussie wordt beëindigd met de conclusies dat:

- ✓ de gemeente in de afgelopen jaren vooral faciliterend beleid heeft gevoerd;
- ✓ de verenigingen problemen ervaren met het werven en behouden van vrijwilligers voor begeleiding, uitvoerende taken en bestuursfuncties;
- ✓ de verenigingen hierdoor hun aandacht noodgedwongen niet op ledenwerving kunnen vestigen.

Hierna wordt, conform het programma, een korte koffiepauze ingelast. Na circa vijftien minuten wordt de discussie hervat wanneer mevrouw Andres de tweede stelling presenteert.

Stellingen

1. De beste sportsstimulering wordt vanuit de huidige verenigingsstructuur bedreven
2. Verenigingen die een hoge sociaal maatschappelijke bijdrage leveren moeten meer gemeentelijke steun krijgen.

Bij de discussie over de eerste stelling werd onder andere geopperd dat de gemeente verenigingen zou kunnen steunen door de sociaal maatschappelijke bijdrage van verenigingen te waarderen en belonen, bijvoorbeeld in de vorm van een reductie in het gebruikstarief van de accommodatie. Hoewel met de tweede stelling hetzelfde bedoeld wordt, geeft deze aanleiding tot discussie. Zo wordt geopperd dat idealiter eerst dient te worden aangevangen met een stimulans van tevoren waarna vervolgens beloning achteraf kan plaatsvinden.

Hoewel men op zich erkent dat op basis van loon naar werken een eerlijke verdeling plaatsvindt, is een enkeling van mening dat er voor bepaalde verenigingen weinig steun zal over blijven. Voor zover sprake zou zijn van een onevenredige bevoordeling van verenigingen zou ondersteuning (zoals de jeugdsportsubsidie) bijvoorbeeld op basis van het aandeel jeugdleden kunnen plaatsvinden in plaats van het aantal. Aanbevolen wordt dat de gemeentelijke steun niet per tak van sport gedifferentieerd zou moeten worden. Ook wil men er voor waken dat deze op andere wijze gepolariseerd wordt, bijvoorbeeld ten aanzien van bepaalde doelgroepen. Op grond van de discussie komt naar voren dat gemeentelijke steun niet per definitie financieel dient te zijn. Steun kan ook gegeven worden in de vorm van het beschikbaar stellen van accommodaties, personele inzet, kennisoverdracht, etc.

Geconcludeerd wordt dat verenigingsbeleid zich op deze wijze meer vraaggericht kan ontwikkelen.

Gezien het verloop van de discussie wordt de oorspronkelijke volgorde van stellingen losgelaten. De stelling die als achtste op de lijst stond wordt daarom als derde behandeld.

Stellingen

1. De beste sportsstimulering wordt vanuit de huidige verenigingsstructuur bedreven
2. Verenigingen die een hoge sociaal maatschappelijke bijdrage leveren moeten meer gemeentelijke steun krijgen.
8. De gemeente zou verenigingen op andere gebieden moeten steunen.

Met betrekking tot de stelling wordt de verenigingen gevraagd met welke niet-geldelijke steun zij het meest gebaat zouden zijn. De al eerder gemaakte opmerking van een derde sporthal wordt hierop herhaald, alsmede de toegankelijkheid van accommodaties (zoals het zwembad) in de avonden. Ook wordt het streven geuit om campagnes, evenementen en programma's wederzijds (gemeente en verenigingen) te steunen met inzet, pr, communicatie, et cetera. Op de suggestie om een gemeentelijk sportloket op te richten wordt grotendeels met instemming gereageerd.

De opmerking dat er in Valkenswaard reeds enige tijd een steunpunt vrijwilligers bestaat, is voor veel aanwezigen nieuw. Men geeft aan hierin een coördinerende rol voor de gemeente te zien weggelegd, zoals ook in de algemene doelstelling van het gemeentelijke sportbeleid is aangegeven.

Stellingen

1. De beste sportsstimulering wordt vanuit de huidige verenigingsstructuur bedreven
2. Verenigingen die een hoge sociaal maatschappelijke bijdrage leveren moeten meer gemeentelijke steun krijgen.
8. De gemeente zou verenigingen op andere gebieden moeten steunen.
3. Inwoners die geen gebruik maken van sportvoorzieningen moeten daar wel voor betalen.

De stelling die als vierde wordt behandeld vindt algemene instemming. Geconstateerd wordt dat de gemeente het sportbeleid tot kerntaak rekent. De consequentie hiervan is dat een deel van de kosten van het sportbeleid door de gehele bevolking gedragen wordt, evenals het geval is bij bijvoorbeeld culturele voorzieningen.

Stellingen

1. De beste sportsstimulering wordt vanuit de huidige verenigingsstructuur bedreven
2. Verenigingen die een hoge sociaal maatschappelijke bijdrage leveren moeten meer gemeentelijke steun krijgen.
8. De gemeente zou verenigingen op andere gebieden moeten steunen.
3. Inwoners die geen gebruik maken van sportvoorzieningen moeten daar wel voor betalen.
5. Als de commerciële sport bijdraagt aan sportsstimulering moet deze, evenals de verenigingen, gemeentelijke ondersteuning krijgen.

De vijfde stelling wordt door de meerderheid verworpen vanwege het gegeven dat de commercie winstoogmerk heeft. Feitelijk zou de gemeente daar dan ook een bijdrage aan leveren, hetgeen niet wenselijk is. Een voorstander stelt zich op het standpunt dat het er ten principale niet toe doet wie de gewenste bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen levert, zolang deze maar geleverd wordt.

Stellingen

1. De beste sportstimulering wordt vanuit de huidige verenigingsstructuur bedreven
2. Verenigingen die een hoge sociaal maatschappelijke bijdrage leveren moeten meer gemeentelijke steun krijgen.
8. De gemeente zou verenigingen op andere gebieden moeten steunen.
3. Inwoners die geen gebruik maken van sportvoorzieningen moeten daar wel voor betalen.
5. Als de commerciële sport bijdraagt aan sportstimulering moet deze, evenals de verenigingen, gemeentelijke ondersteuning krijgen.
6. Door maatschappelijke ontwikkelingen staat de traditionele sportvereniging een onzekere toekomst te wachten.
10. Omniverenigingen zijn door hun omvang en diversiteit beter in staat om problemen het hoofd te bieden.

De zesde stelling wordt in combinatie met de tiende stelling behandeld. Valkenswaard kent al verenigingen waarin meerdere takken van sport beoefend worden. Met name de atletiekvereniging is een goed voorbeeld doordat hierin ook wandelsport en toerfietsen wordt beoefend. Algemeen wordt aangenomen dat omniverenigingen door hun schaalgrootte en gedifferentieerd ledenbestand beter op de toekomst zijn voorbereid. De vrees voor teloorgang van de eigen identiteit staat echter het ontstaan van omniverenigingen (bijvoorbeeld door fusie) in de weg.

Andere knelpunten hebben betrekking op de regelgeving van en de af te dragen bijdrage aan de sportbonden. De begeleiding van teams is verder in sommige gevallen zo specifiek dat een omnivereniging ten aanzien hiervan geen voordelen biedt. Hoewel met name sportpark Den Dries weliswaar een omni-accommodatie is, laat de samenwerking tussen de gebruikmakende verenigingen volgens enkelen te wensen over. Veel voordelen zouden immers al behaald kunnen worden met minder verregaande vormen van samenwerking zoals de gezamenlijke inkoop van producten c.q. diensten. Hoewel eerdere pogingen om met de verenigingen van sportpark Den Dries een gezamenlijk overleg te voeren zijn gestrand, wordt toch erkend dat met overleg en samenwerking voordelen te behalen zijn. Ook in dit verband zou een gemeentelijk sportloket een positieve bijdrage kunnen leveren in de uitwisseling van kennis en het vormen van een aanspreekpunt.

Ter afronding van de discussie merkt mevrouw Andres op dat Valkenswaard een rijke verenigingsstructuur heeft en een hoge sportparticipatie. De gemeente ziet sport als een kerntaak en wil de accommodaties in stand houden. Om te behouden wat men heeft zullen wellicht ander wegen ingeslagen moeten worden, waarvoor een “open mind” van de verenigingen vereist is. Idealiter zouden verenigingen eigenlijk al begonnen moeten zijn met creatiever en breder denken.

Afsluiting

Afsluiting

- uitkomsten vormen een waardevolle aanvulling
- verslag

De gemeente Valkenswaard dankt u voor uw bijdrage!

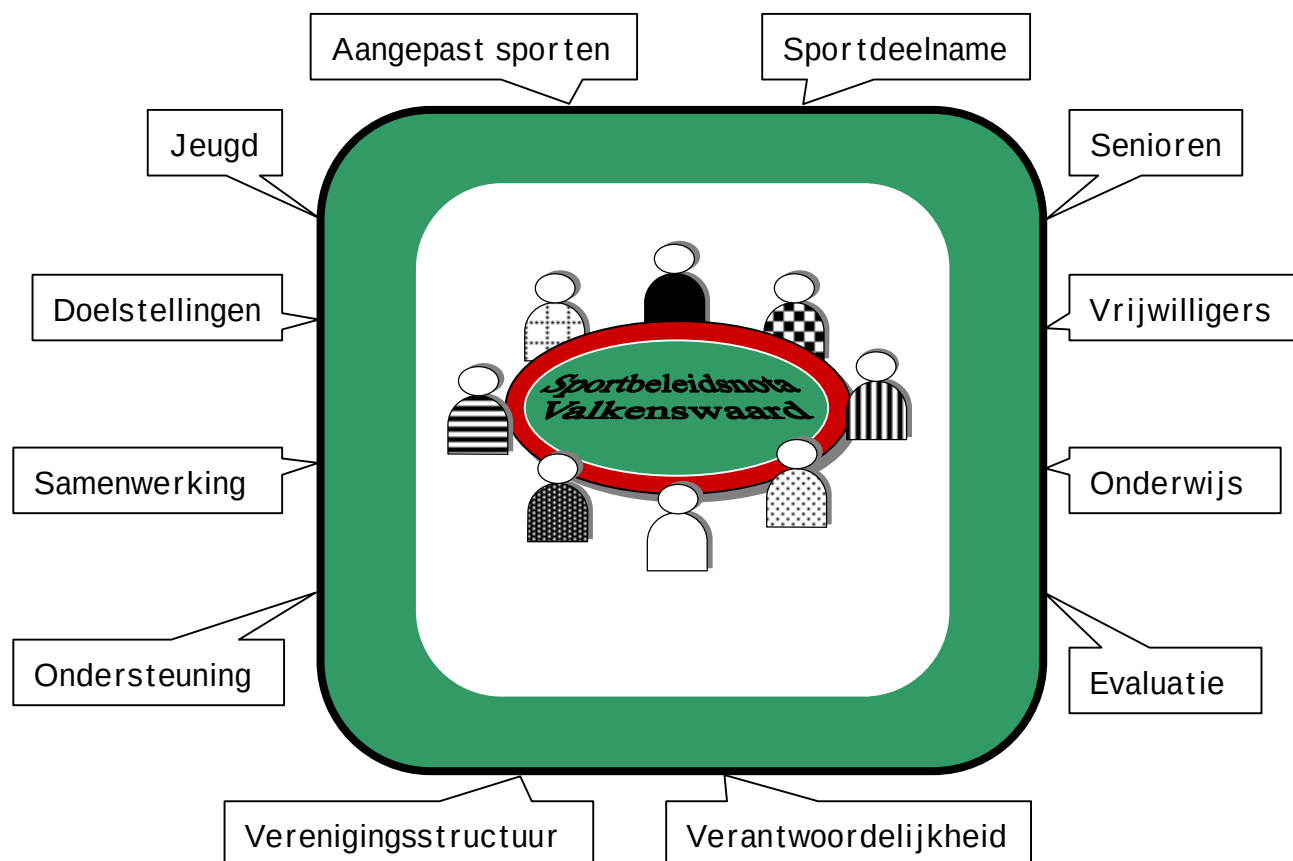
Ter afsluiting van de avond geeft mevrouw Andres aan dat de uitkomsten van de discussie een waardevolle aanvulling vormen op de informatie die reeds beschikbaar is. In samenwerking met de gemeente zal nu verder gewerkt worden aan het opstellen van het sportbeleid. Hierin zullen de reacties van de verenigingen worden verwerkt. Het verslag van de discussieavond met een weergave van de sheets zal worden toegezonden aan de aanwezige verenigingen. Vervolgens draagt zij het woord over aan de heer Wijnen. Deze concludeert dat het een zinvolle avond is geweest in het belang van een goed sportbeleid in Valkenswaard.

De wethouder is blij dat ook een aantal raadsleden aanwezig was zodat men heeft kunnen aanhoren wat er leeft onder de Valkenswaardse sportverenigingen. Hij bedankt iedereen voor hun aanwezigheid en bijdrage aan de discussie en nodigt allen uit om de avond af te sluiten met het gebruik van een consumptie.

Presentielijst

De discussieavond werd bijgewoond door de volgende verenigingen/instellingen:

vereniging/instelling	vertegenwoordiger
Atletiekvereniging Valkenswaard	- H. van den Heuvel
Badmintonclub Dommelen	- M. Buiten
Badmintonclub Valkenswaard	- J. Wils
Badmintonclub Valkenswaard	- J. Wijnsteker
Basketbalclub de Bronx	- F. Verhees
Hengelsportver. Venbergen	- J. van de Putte
Rottweiler werkgroep de Kempen	- B. Arie
Rottweiler werkgroep de Kempen	- E. van Esch
Korfbalvereniging Omhoog	- M. van Leuven
Motorsportstichting Valkenswaard	- H. Verhoef
Motorsportvereniging Valkenswaard	- N.H.J. van de Werff
Rugbyclub the Vets	- P. Leenders
Rugbyclub the Vets	- S. Segers
Schutterij Prins Hendrik	- F. Prinsen
Taekwon-do Center Dommelen	- R. van de Donk
Tafeltennisvereniging Valkenswaard	- H. van Beek
I.t.v. Dommelen	- P. Bachrach
I.t.v. Dommelen	- H. Scholten
t.v. Ginneve	- M. Witvoet
t.v. Ginneve	- T. Kühl
t.v. T.C.V.	- F. Tegenbosch
t.v. T.C.V.	- D. Meulendijks
v.l.t.c. Falcones	- L. Bots
v.v. B.E.S.	- A. Heijmans
v.v. B.E.S.	- F. van de Ven
v.v. de Valk	- B.P.M. Rademakers
s.v. Valkenswaard	- J. van Meurs
Euro Diving International	- H. de Proost
v.z.p.c. Tempo	- H. Baijens
v.z.p.c. Tempo	- J. Dielis
s.v. de Watervrienden Valkenswaard	- J. Verhees
s.v. de Watervrienden Valkenswaard	- A. Huibers
FCC Lion d'Or	- G. van Son
FCC Lion d'Or	- M. Klein
Stichting Welzijn	} - D. van Diepen
Hockeyvereniging HOD	
z.v.v. No Milk	- G. van Wijk
HN/Old Dutch	- J. van Son
Stg. Wieleract. Wim Kemps	- H.J.L. van Dorren
Stg. Wieleract. Wim Kemps	- W. Kemps
Stg. Wieleract. Wim Kemps	- J. Heijnemans
Valkenswaardse Golfclub	- J. T. van der Zanden
	- P.A.H. Broos

Bijlage 8.**Verslag informatiebijeenkomst van
1 oktober 2002**

Verslag Informatiebijeenkomst	
onderwerp	Sportbeleidsnota 2003-2007 "De daad bij het woord"
datum	1 oktober 2002
locatie	Valkenswaard

Hopman•Andres Consultants B.V.
Gouda, 8 oktober 2002
V02-102.415/AEA/JS

Inleiding

Op dinsdag 1 oktober 2002 van 19.30 uur tot 22.00 uur heeft in Zalencentrum Lavrijsen te Valkenswaard een informatiebijeenkomst plaatsgevonden over het gemeentelijk sportbeleid. De bijeenkomst werd georganiseerd door de gemeente Valkenswaard en stond onder leiding van Hopman•Andres Consultants. Aan deze bijeenkomst hebben, op uitnodiging, voornamelijk Valkenswaardse sportverenigingen deelgenomen.

Opening

Wethouder Wijnen heet de aanwezigen welkom. Hij refereert aan de eerdere discussiebijeenkomst met de sportverenigingen. Vanavond worden de resultaten gepresenteerd. Het college van burgemeester en wethouders is blij dat er thans een conceptsportbeleid ligt waarin aangegeven wordt hoe de gemeente met sport om wenst te gaan. Ook is het college verheugd over de interactieve wijze waarop de nota tot stand is gekomen. De wensen van de verenigingen staan centraal en worden geplaatst binnen de (financiële) mogelijkheden die de gemeente heeft. De sportnota is inmiddels door Hopman•Andres Consultants aan het college gepresenteerd en deze zal hierover nog een bestuurlijk standpunt innemen. De wethouder geeft vervolgens het woord aan mevrouw Andres van Hopman•Andres Consultants.

Presentatie

Dinsdag 1 oktober 2002

Sportbeleidsnota Valkenswaard

- ✓ introductie Hopman•Andres Consultants
- ✓ aanleiding
- ✓ doelstelling
- ✓ werkwijze
- ✓ bijeenkomst 29 mei
- ✓ beleidsvoornemens en -acties

1

Mevrouw Andres bedankt de wethouder voor de introductie en stelt zichzelf en haar collega, de heer Scherpenzeel, voor. Op deze avond zal het sportbeleid worden gepresenteerd zoals Hopman•Andres Consultants dat in samenwerking met de gemeente en de aanwezigen heeft geformuleerd. Het doel van de avond is dan ook mede om na te gaan of de verenigingen zich in het beleid kunnen herkennen. Dit naar aanleiding van de vorige bijeenkomst van 29 mei jongstleden. Voordat er inhoudelijk op het beleid wordt ingegaan zal eerst aandacht worden geschonken aan de aanleiding, doelstelling en methodiek.

Aanleiding

- ✓ integrale beleidsnota gewenst
- ✓ sportbeleid:
 - heeft samengesteld karakter
 - kent diverse actoren

2

Het sportbeleid heeft niet alleen betrekking op de sportverenigingen maar ook op tal van andere partijen. Daarom werd een integrale beleidsnota gewenst, waarin aangegeven wordt wat sport kan doen voor de gemeente en wat de gemeente kan doen voor sport. Hierbij worden betrokken:

Disciplines

- Welzijn
- Onderwijs
- Ruimtelijke Ordening
- Economie
- Toerisme

Actoren

- Welzijnswerkers
- Onderwijzers
- Ondernemers
- Verenigingen
- Ouders
- Sporters

Doelstelling

Definitie van het sportbeleid 2003-2007

- ✓ sportbeleid is een kerntaak van de gemeente
- ✓ nota legt de uitvoeringswijze vast
- ✓ nota is tevens:
 - communicatiemiddel
 - toetsingskader

3

Doelstelling van de nota is om het sportbeleid te omschrijven dat de gemeente gedurende de komende vijf jaar wil voeren. Daarin legt de gemeente niet alleen vast wat ze op sportgebied wil bereiken maar tevens met wie en op welke wijze. Verenigingen weten daardoor wat ze van de gemeente mogen verwachten en wat de gemeente van hen verwacht. In de komende jaren fungeert daarom tevens als naslagwerk voor een ieder die benieuwd is naar de gemeentelijke ondersteuningsmogelijkheden van nieuwe initiatieven.

Werkwijze

- ✓ informatieanalyse
- ✓ interviews
- ✓ discussiebijeenkomst
- ✓ overleg
- ✓ informatiebijeenkomst

4

Het proces is aangevangen met een uitgebreid onderzoek naar de Valkenswaardse sportsector. Onderzocht is onder andere hoe:

- intensief er in Valkenswaard gesport wordt;
- de gemeentelijke voorzieningen worden benut;
- de bevolking zich zal ontwikkelen;
- de sportbehoeften zich zullen ontwikkelen.

Daarna heeft de gevolgde werkwijze zich sterk gericht op interactieve beleidsvorming door vertegenwoordigers van de Valkenswaardse sportsector te interviewen, door overleg te voeren en door een discussieavond met de verenigingen te organiseren.

Bijeenkomst 29 mei

- ✓ voorleggen contouren van het sportbeleid
- ✓ inventariseren reacties
- ✓ discussie
- ✓ aanvulling sportbeleid

5

Op de bijeenkomst van 29 mei zijn de contouren van het sportbeleid gepresenteerd en besproken waarna de uitwerking heeft plaatsgevonden in concrete beleidsvoornemens en beleidsacties.

Bestanddelen nota

- ✓ doelstelling sportbeleid
- ✓ uitgangspunten en randvoorwaarden
- ✓ beleidsspeerpunten en actoren
- ✓ beleidsvoornemens
- ✓ beleidsacties

De nota bestaat uiteindelijk uit de genoemde (sheet) onderdelen waarvan de centrale doelstelling nogmaals wordt genoemd:

“De gemeente wil verantwoorde sportdeelname van zoveel mogelijk inwoners van Valkenswaard niet alleen faciliteren, maar ook stimuleren en regisseren, waarbij sport als middel nadrukkelijk wordt ingezet.”

Bij deze doelstelling is een groot aantal uitgangspunten en randvoorwaarden aangegeven. Hiervan worden er enkele genoemd.

Uitgangspunten

- Accommodaties voor sportbeoefening moeten voldoende aanwezig, kwalitatief goed, eenvoudig bereikbaar en sociaal veilig zijn;
- De gemeente garandeert een laagdrempelige toegang tot sportbeoefening voor haar inwoners via het tarieven- en subsidiebeleid;
- De gemeente streeft in de uitvoering van haar sportbeleid naar een beleidsoverschrijdende benadering om de maatschappelijk betekenis van sport optimaal te benutten;
- Sportstimulering zal, naast de tariefstructuur, nadrukkelijker worden gericht op de aangewezen doelgroepen.

Randvoorwaarden

- Het opgestelde sportbeleid is flexibel en kan adequaat inspringen op ontwikkelingen;
- In ruil voor de geboden ondersteuning verwacht de gemeente een open en actieve houding van de sportverenigingen ten aanzien van:
 - de zorg voor de gebruikte accommodatie;
 - het bevorderen van de sportparticipatie.

De beleidsspeerpunten die voor de vier taakvelden zijn benoemd, zijn nader uitgewerkt in beleidsvoornemens en –acties. Deze beoogt de gemeente te realiseren door de inzet van de verschillende beleidsinstrumenten.

Beleidsinstrumenten

- accommodatiebeleid
- verenigingsbeleid
- subsidies en tarieven
- samenwerking
- doelgroepenbeleid
- wijkvoorzieningen
- enquête en evaluatie
- organisatiestructuur

Het verschil tussen beleidsvoornemens en –acties is:

- a) Algemene beleidsvoornemens die als toetsingskader dienen en niet direct om uitvoering vragen, waarvoor derhalve geen organisatorische en/of financiële consequenties van toepassing zijn. Voorbeeld: het benoemen van basis- en niet-basis sportvoorzieningen.
- b) Specifieke beleidsvoornemens die om uitvoering vragen en waarvoor derhalve wel organisatorische en/of financiële consequenties van toepassing zijn. Voorbeeld: het uitvoeren van de voorgenomen realisatie van een derde sporthal.

- c) Beleidsacties die het vervolg zijn op een specifiek beleidsvoornemen. Voorbeeld: het herverdelen van de capaciteit van binnensportaccommodaties, als gevolg van de voorgenomen realisatie van een derde sporthal.

Alleen nieuwe, specifieke en uitvoeringsgerichte beleidsvoornemens en -acties zijn nader uitgewerkt. De financiële consequenties hiervan zijn additioneel; bovenop het vigerend sportbeleid voor zover dat (ongewijzigd) wordt voortgezet.

De beleidsvoornemens en -acties die gesteld zijn bij het accommodatiebeleid hebben grotendeels betrekking op de aspecten zoals op de dia geprojecteerd. Voor het accommodatiebeleid zijn in totaal 24 voornemens en 14 acties geformuleerd. In het algemeen zijn deze erop gericht om de bestaande voorzieningen te behouden en te verbeteren.

De belangrijkste voornemens zijn:

4. *Het als gemeentelijke verantwoordelijkheid beschouwen om nieuwe basissportvoorzieningen te realiseren, mits is vastgesteld dat:*
 - hier een structurele behoefte aan bestaat;
 - de huidige accommodatiecapaciteit structureel (>5 jaar) tekort schiet;
 - er geen andere sportvoorzieningen zijn waarvan overcapaciteit kan worden benut.
11. *Ruimte en/of middelen die vrijkomen als gevolg van het herbestemmen van buitensportaccommodaties dienen te allen tijde te worden besteed aan het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.*
13. *Het uitvoeren van de reeds voorgenomen realisatie van een nieuwe sporthal op de unilocatie van Scholengemeenschap Were-Di.*

Een belangrijk voordeel van deze voornemens is dat op voorhand exact duidelijk is wanneer een vereniging aanspraak kan maken op uitbreiding van de voorzieningen. Ook wanneer een vereniging gebruik maakt van niet-basisvoorzieningen, voorziet zowel het algehele sportbeleid als het accommodatiebeleid nog in ondersteuning indien daarmee een bijdrage wordt geleverd aan de doelstellingen van het sportbeleid.

Verenigingsbeleid

- ✓ bepaling van de wijze waarop verenigingen, naast het accommodatiebeleid, kunnen rekenen op gemeentelijke ondersteuning.

9

De belangrijkste voornemens c.q. acties van het verenigingsbeleid zijn:

27. *Informeren van de verenigingen over de vormen van verenigingsondersteuning die geboden worden door de gemeente, de Stichting Welzijn Valkenswaard en de Stichting Sportservice Noord-Brabant.*
28. *Ontwerpen en invoeren van een gemeentelijke bijdrage voor sportverenigingen die een evenement organiseren waarvan een positief effect te verwachten valt voor de lokale sportstimulering.*

30. *Stimuleren van het verbreden van verenigingsfaciliteiten, gericht op het verstevigen van de binding met de leden en de toename van met name het aantal leden waarop het gemeentelijk doelgroepenbeleid zich richt (jeugd en senioren).*

Subsidies & tarieven

- ✓ bepaling van de wijze waarop de tarieven voor accommodatiegebruik worden doorberekend.

10

De belangrijkste voornemens c.q. acties van het subsidie en tarievenbeleid zijn:

31. *Hanteren van een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur voor het verenigingsgebruik van accommodaties.*
33. *Harmoniseren van de verenigingstarieven voor buitensportaccommodaties van uur- naar seizoensgebruik.*

Dit laatste voornemen is erop gericht om het gebruik van de velden per seizoen in één keer in rekening te brengen, waarmee wordt bespaard op een grote hoeveelheid administratieve handelingen.

De genoemde beleidsvoornemens zijn er niet per definitie op gericht om de verenigingen meer te laten betalen voor het gebruik van de voorzieningen. Wel is het de bedoeling om aan iedere vereniging een vast deel van de daadwerkelijke kosten door te berekenen zodat alle verenigingen gelijkwaardig behandeld worden. Feitelijk is dit een voortzetting van het huidige beleid. Het tarief voor verenigingsgebruik van het zwembad is bijvoorbeeld hoger dan van een sporthal.

Samenwerking

- ✓ het stimuleren van samenwerking tussen alle denkbare sportactoren, waaronder tevens PPS-constructies worden verstaan

11

Om datgene te bereiken wat in de sportnota omschreven staat, is het van doorslaggevend belang dat er meer wordt samengewerkt. Hoewel op de vorige bijeenkomst is gebleken dat veel verenigingen daar (vooralsnog) de noodzaak niet toe zien, werd toch erkend dat dit op termijn noodzakelijk is om de sterke Valkenswaardse verenigingsstructuur te behouden. Tevens dient er sprake te zijn van samenwerking met en tussen de gemeente, docenten, buurtwerkers, ouders en ondernemers.

Doelgroepenbeleid

- ✓ het bepalen van de wijze waarop de programmatische invulling dient te worden voortgezet.

De belangrijkste voornemens c.q. acties van het doelgroepenbeleid zijn:

- 40. *Het continueren van het huidige beleid inzake aangepast sporten.*
- 42. *Het structureel maken van het gehele of gedeeltelijke programma van de breedtesportimpuls dat in het kader van integraal welzijnsbeleid voor de doelgroepen is opgezet.*

12

Wijkvoorzieningen

- ✓ het optimaliseren van de mogelijkheden om te sporten en spelen in de wijken.

De belangrijkste voornemens c.q. acties van het beleidsinstrument wijkvoorzieningen zijn:

- 43. *Het vanuit welzijn formuleren van adviezen voor de integrale ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte waarin gelegenheid wordt bedongen voor ongeorganiseerde sport op wijk- en gemeenteniveau.*
- 45. *Het opstellen van een speelruimteplanning waarin het behoud en waar nodig de uitbreiding staat omschreven van de wijkvoorzieningen in de bestaande wijken en realisatie in de nieuwe wijken.*

13

Het opstellen van een speelruimteplanning is een bestaand beleidsvoornemen. Hoewel speeltoestellen niet direct onderdeel van het sportbeleid zijn, dient hieraan in het kader van de integrale beleidsvorming wel aandacht te worden besteedt. Het aanleggen en onderhouden van trapveldjes behoort namelijk wel direct tot het beleidsterrein van de sport en wel tot het taakveld ongeorganiseerde sport en het beleidsinstrument doelgroepenbeleid.

Enquête en evaluatie

- ✓ het evalueren van het sportbeleid om dit tussentijds te kunnen aanpassen.

Om daadwerkelijk te kunnen spreken van flexibel beleid dienen diverse aspecten van het sportbeleid periodiek te worden geëvalueerd op het behalen van de beoogde resultaten. De meeste evaluatiemomenten dienen jaarlijks te worden gepland. Indien veranderende omstandigheden daarom vragen, kan het sportbeleid dankzij regelmatige evaluatie tussentijds worden bijgestuurd.

14

Organisatiestructuur

✓ het onderzoeken van de bijdrage die een verandering van de organisatiestructuur aan het beleidsveld sport kan leveren.

15

Hoewel de organisatiestructuur niet zozeer een beleidsinstrument is van het sportbeleid, wordt in de nota toch stilgestaan bij de gemeentelijke organisatiestructuur en de wijze waarop deze eventueel kan worden aangepast. Dit hangt samen met de ontwikkeling van de gehele gemeentelijke organisatie richting een klanten-productmodel. Hierbij kan overwogen worden om met name de uitvoerende sporttaken te verzelfstandigen volgens drie denkbare scenario's:

- privatisering en commercialisering;
- externe verzelfstandiging;
- interne verzelfstandiging.

Gezien de gestelde uitgangspunten en randvoorwaarden ten aanzien van het laagdrempelig toegankelijk houden van de sportvoorzieningen wordt de mogelijkheid van privatisering en/of commercialisering niet reëel geacht. Externe verzelfstandiging zou op termijn kunnen worden overwogen wanneer de gemeente en het te verzelfstandigen organisatieonderdeel ervaring hebben opgedaan met een meer afstandelijke onderlinge relatie die formeel is bekrachtigd in bijvoorbeeld een dienstverleningsovereenkomst. Derhalve worden de mogelijkheden van interne verzelfstandiging het meest reëel geacht en verdient het aanbeveling om de hieraan verbonden voor- en nadelen nader te beschouwen buiten het kader van de sportnota.

Reacties

De heer Otten van Mountainbikevereniging Action 2000 vraagt naar de toetsingscriteria die worden gehanteerd bij de bepaling van de basis en niet-basis sportvoorzieningen.

Antwoord: De keuze tussen basis en niet-basis voorzieningen is toegespitst op de Valkenswaardse situatie. De basissporten worden breed beoefend in de Valkenswaardse gemeenschap en niet op commerciële basis aangeboden. Gekeken wordt tevens naar het aantal leden en de ledenontwikkeling. Daarbij moet worden opgemerkt dat ook de niet-basissporten in aanmerking komen voor gemeentelijke ondersteuning bij de realisatie van voorzieningen. De mate van ondersteuning is dan afhankelijk van de mate waarin de sport een bijdrage levert aan de realisatie van de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen en de sportstimulering in het bijzonder.

De heer Bachrach van L.T.V. Dommelen vraagt hoe wordt omgegaan met sporters van buiten Valkenswaard die gebruik maken van de sportvoorzieningen in Valkenswaard.

Antwoord: In eerste instantie richt het sportbeleid zich op de eigen inwoners van Valkenswaard. Het is echter niet te voorkomen dat andere inwoners gebruik maken van de sportvoorzieningen in de gemeente. Het omgekeerde is namelijk ook het geval. Er zijn ook inwoners van Valkenswaard die elders sporten en dus gebruik maken van de sportvoorzieningen in andere gemeenten.

De heer Bayens van zwemvereniging Tempo vraagt naar de mogelijkheden om jeugdsportsubsidie te krijgen voor leden van buiten Valkenswaard, zeker wanneer het een sport betreft die niet in omliggende gemeenten beoefend kan worden. Hij stelt voor dat de gemeente dit bespreekbaar maakt bij de omliggende gemeenten.

Antwoord: De jeugdsportsubsidie wordt toegekend in het kader van het doelgroepenbeleid. De gemeente wil in eerste instantie stimuleren dat de jeugd uit de eigen gemeente gaat sporten. Vandaar dat er geen subsidie wordt verstrekt voor jeugdleden van buiten Valkenswaard. De suggestie om dit regionaal te bespreken zal worden meegenomen.

De heer Bayens van zwemvereniging Tempo merkt naar aanleiding van beleidsvoornemen 32, het doorberekenen van kostenstijgingen voor energie en veiligheidsmaatregelen, op dat hij het onrechtvaardig vindt dat van de ene vereniging een hogere bijdrage wordt gevraagd dan van de andere vereniging. De procentuele verhoging van het tarief naar aanleiding van de legionellamaatregelen is in geld uitgedrukt bij de zwemvereniging veel groter dan bij andere verenigingen omdat de zwemvereniging al een hoog huurtarief betaalt ten opzichte van veel andere verenigingen.

Antwoord: Deze opmerking zal nader worden beschouwd.

Naschrift: De maatregel komt overeen met het voornemen om een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur te hanteren. De daadwerkelijke kosten van legionellabeheersing zijn voor het zwembad hoger dan voor enig andere accommodatie. Doordat de in gebruikgave van het zwembad eveneens hogere kosten met zich meebrengt dan enig andere accommodatie is niet alleen het gebruikstarief hoger maar tevens de (deels) door te berekenen kosten van de legionellabeheersing. Procentueel gezien zijn de doorberekende kosten echter gelijkwaardig aan die van de andere verenigingen.

Mevrouw Huibers van de Watervrienden Valkenswaard zegt dat in het hoofdstuk tarieven en subsidies alleen over tarieven wordt gesproken. Zij vraagt of de huidige subsidiemogelijkheden voor bijvoorbeeld opleidingen blijven bestaan.

Antwoord: Het huidige beleid ten aanzien van subsidiering wordt voortgezet. Wat wordt voorgesteld is aanvullend beleid.

De heer Jacobs van aangepast sporten vindt het jammer dat hij in de nota niets terug vindt over gehandicaptensport. Hij wijst er op dat de astmavereniging met name afhankelijk is van deelnemers van buiten Valkenswaard. Het is moeilijk om gehandicapten geïntegreerd te laten sporten. Bij de bouw van een nieuwe sporthal moet rekening gehouden worden met voorzieningen voor gehandicapten. Hij stelt voor een beleidsvoornemen toe te voegen dat de gemeente inventariseert welke behoeften er zijn onder gehandicapten. Er moet breder beleid komen.

Antwoord: In beleidsvoornemen 40 wordt gesproken over het continueren van het huidige beleid inzake aangepast sporten. Wethouder Wijnen merkt op dat de gemeente zeker aandacht heeft voor aangepast sporten. Maar soms zijn de beperkingen van de gehandicapte sporter zodanig dat ook de gemeente hiervoor geen voorzieningen kan bieden. De gemeente probeert wel de verenigingen te stimuleren om gehandicapten te laten sporten.

De heer Smulders merkt op dat enkele jaren geleden in regionaal verband het project aangepast sporten is gestart. Er is toen intensief gekeken naar mogelijkheden om drempels weg te nemen. Dit project loopt nog steeds en er is nog steeds een werkgroep die initiatieven kan ontplooiën. De gemeente heeft nog steeds geld op de begroting voor aangepast sporten. Het feit dat een individueel subsidieverzoek is afgewezen wil niet zeggen dat de gemeente in zijn algemeenheid gehandicaptensport niet ondersteunt.

De heer van Son van Fietscrossclub Lion d'or vraagt of Hopman•Andres, als onafhankelijke partij, ook betrokken zal zijn bij de evaluatie van het sportbeleid.

Antwoord: De sportnota is door intensieve samenwerking met de ambtelijke werkgroep tot stand gekomen. Het bureau heeft een vertaling gemaakt van hetgeen de ambtelijke werkgroep wenst. In feite betreft het derhalve een ambtelijk stuk. Als de nota bestuurlijk wordt vastgesteld kan met de uitvoering worden gestart. De ambtelijke organisatie wil ook graag met de uitvoering beginnen. Bovendien wordt in de nota aangegeven dat jaarlijkse monitoring en evaluatie plaatsvindt. De nota is samen met de verenigingen tot stand gekomen dus zal deze ook de jaarlijks met de verenigingen geëvalueerd moeten worden. Op die manier kunnen de verenigingen controle uitoefenen op de uitvoering van het sportbeleid.

Er wordt gevraagd of de verenigingen nog geïnformeerd worden over de regels inzake subsidieverstrekking en of ook de niet-basisporten nog subsidie kunnen krijgen.

Antwoord: Voor subsidie maakt het onderscheid basissport en niet-basisport geen verschil. Het verschil zit 'm in de bereidheid van de gemeente om een bijdrage te leveren aan de realisatie van een accommodatie. In de nota wordt voorgesteld om de verenigingen goed te informeren over de ondersteuningsmogelijkheden die geboden worden door de gemeente, de Stichting Welzijn Valkenswaard en Sportservice Noord Brabant.

Er wordt gevraagd waarom de verenigingen enerzijds worden gesubsidieerd met bijvoorbeeld een in te voeren evenementensubsidie en anderzijds worden belast met de Onroerende Zaak Belasting.

Antwoord: Ten aanzien van de OZB wordt geen onderscheid gemaakt tussen basisvoorzieningen en niet-basisvoorzieningen. De gemeente Valkenswaard kent geen ontheffingsregeling voor de OZB. Deze zal er ook niet komen, aangezien de OZB een algemene belasting is die voor particulieren, bedrijven en dus ook voor sportverenigingen geldt. Voor verenigingen kan hiervoor geen uitzondering worden gemaakt.

Mevrouw Wils van Badmintonclub Valkenswaard vraagt wat het resultaat van "Kies voor hart voor sport" is geweest en waarom nu gekozen wordt voor sportactiviteiten via de jongerenwerkers.

Antwoord: Hart voor sport is via de scholen uitgevoerd. Het bereik onder de jongeren was groot maar de doelgroep niet-sportende kinderen is nauwelijks bereikt. Met name kinderen die toch al een sport beoefenden hebben deelgenomen aan het project. Verwacht wordt dat de doelgroep niet-sportende kinderen beter bereikt kan worden via de jongerenwerkers die vaker contacten hebben met deze jongeren. Daarnaast zullen in het kader van de breedtesportimpuls soortgelijke activiteiten als Hart voor Sport georganiseerd blijven worden.

De heer Otten van mountainbikevereniging Action 2000 merkt op dat de behoefte aan een mountainbikeparcours in openbaar gebied niet is getoetst bij de vereniging. De vereniging heeft meer behoefte aan een eigen afgesloten accommodatie zodat ook trainingen en wedstrijden kunnen worden gehouden.

Antwoord: de gemeente is al drie jaar in overleg met de club over de aanleg van een parcours in de openbare ruimte; buiten de bebouwde kom. De exacte invulling van deze voorziening is onderwerp van de beleidsuitvoering. Uitgangspunt is echter dat deze wordt gerealiseerd in het openbaar gebied en derhalve ook openstaat voor het gebruik door de vereniging.

Mevrouw Huibers van de Watervrienden Valkenswaard vraagt waarom op blz. 3 van de samenvatting bij sportstimulering de verenigingen niet als actor genoemd worden.

Antwoord: De verenigingen moeten inderdaad wel genoemd worden. Dit zal in de definitieve nota aangepast worden.

Mevrouw Huibers vraagt of de verenigingsondersteuning alleen bestaat uit de huidige en nieuwe subsidieregelingen.

Antwoord: Ook in het accommodatie-, subsidie- en tarievenbeleid komt de verenigingsondersteuning tot uiting. Daarnaast gaan bijvoorbeeld de beleidsvoornemens 26 en 27 in op andere vormen van verenigingsondersteuning. Naast het faciliteren en subsidiëren wordt ook ondersteuning gegeven in de vorm van informatievoorziening.

De heer van Hout van handbalvereniging V.H.C. vraagt of concreet aangegeven kan worden wanneer een derde sporthal wordt gerealiseerd en de Amundsenhal wordt gerenoveerd/vervangen.

Antwoord: Omdat hiervoor extra geld benodigd is, zal hierover een bestuurlijke uitspraak gedaan moeten worden. In het kader van de nieuwbouw voor WereDi is een contract gesloten waarin onder andere is bepaald dat minimaal 1 sporthal wordt gerealiseerd i.p.v. 3 gymzalen. De gemeente is bereid om de meerkosten hiervan te betalen. De verwachting is dat de unilocatie met de sporthal in 2005 of 2006 gerealiseerd kan worden. Tot die tijd vindt alleen het hoogst noodzakelijk onderhoud aan de Amundsenhal plaats. Na de realisatie van de sporthal bij WereDi zal de behoefte aan een derde sporthal worden geïnventariseerd en zal een besluit genomen worden over sloop, renovatie of nieuwbouw van de Amundsenhal.

Mevrouw Huibers van de Watervrienden vraagt ondersteuning van de gemeente bij de steeds hogere veiligheidseisen die worden gesteld.

Antwoord: De eisen ten aanzien van de veiligheid van het personeel liggen vast in formele wetten. Hieraan moet de werkgever c.q. opdrachtgever voldoen. Daarnaast is er de veiligheid van de bezoekers. Dit is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de bezoeker zelf. Exploitanten treffen hiervoor steeds vaker maatregelen zoals onderwatercamera's of nauwe contacten met politie. Bij sleutelgebruik draagt de club de integrale verantwoordelijkheid. De heer Smulders merkt op dat de gemeente bezig is een toezichtplan te ontwikkelen om te zorgen dat duidelijkheid bestaat wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe een en ander geregeld is.

De heer Bayens van zwemvereniging Tempo vraagt of de verenigingen een cursus kunnen krijgen om de deskundigheid ten aanzien van de veiligheid te bevorderen.

Antwoord: Omdat dit expliciet betrekking heeft op zwembaden wordt verwezen naar de mogelijkheden die sportservicepunten te bieden hebben. Mogelijk kan Sportservice Noord Brabant hierin voorzien, al dan niet in overkoepelend verband.

De heer Bayens vraagt ten aanzien van beleidsaanbeveling 16 in hoeverre daadwerkelijk met een herverdeling van accommodatiecapaciteit wordt begonnen. De zwemvereniging wil graag meer uren gebruik maken van het bad. Hij vraagt om onderzoek naar de bezetting van het bad en herverdeling van uren.

Antwoord: In de sportnota wordt voorgesteld om de accommodatiecapaciteit jaarlijks te monitoren. Dit geldt niet alleen voor het zwembad maar voor alle sportaccommodaties. Of dit aanleiding vormt tot het aanpassen van de zwembadprogrammering ten gunste van de zwemvereniging zal dan blijken.

Mevrouw Huibers van de Watervrienden vraagt wat bedoeld wordt met niet-specifieke doelgroepen in beleidsvoornemen 41.

Antwoord: Hiermee worden alle inwoners van Valkenswaard bedoeld.

Afsluiting

Met het beantwoorden van de laatste vraag is mevrouw Andres toegekomen aan de afsluiting van de avond. Alvorens zij hiertoe het woord aan Wethouder Wijnen overdraagt bedankt zij alle aanwezigen voor hun interesse en bijdragen. Tevens merkt zij op dat zij veel te danken heeft gehad aan de grote inzet en betrokkenheid van de medewerkers van de afdeling WOS. Zij stelt dat de sport in Valkenswaard zich gelukkig mag prijzen met een wethouder die sport in de poriën heeft.

Wethouder Wijnen bedankt Hopman•Andres Consultants voor de heldere presentatie. De verenigingen hebben een samenvatting ontvangen waarin niet de volledige onderbouwing van alle voornemens en acties is opgenomen. Dit is wel het geval in de onverkorte versie van de sportnota. Het slot van de avond betekent echter nog niet het slot van de nota. Hij verwacht dat de nota een goede basis vormt om bestuurlijk achter sport en het voorgestelde sportbeleid te gaan staan. De gestelde voornemens zullen daarna ook ten uitvoer moeten worden gebracht. Hij realiseert zich dat dit veel werk voor de organisatie met zich mee zal brengen waarbij er prioriteiten gesteld moeten worden voor zowel sport als cultuur en welzijn. De verenigingen hebben nu echter een stuk waar men de politiek en de ambtelijke organisatie op kan aanspreken. Hij bedankt de aanwezigen voor hun komst en hun inbreng.

Presentielijst

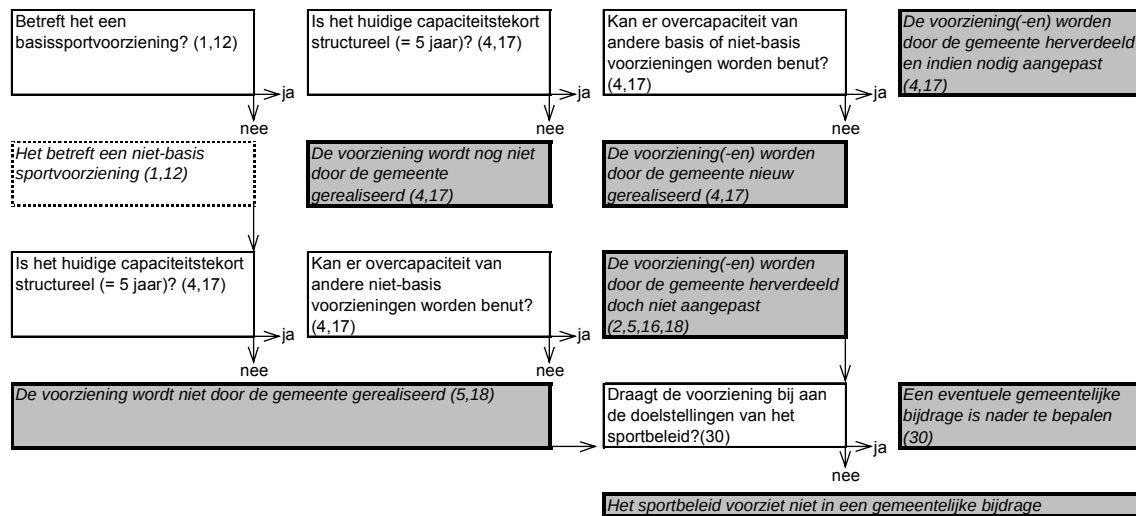
De discussieavond werd bijgewoond door de volgende personen:

vereniging/instelling	vertegenwoordiger
LTV Dommelen	– M. Bachrach
LTV Dommelen	– H. Scholten
Platform Gehandicaptenbeleid /V.G.S.R.	– L. Keij
Platform Gehandicaptenbeleid	– L. Brabander
Astma Patiënten Vereniging VbbA, afdeling Vw/de Kempen	– I. Jacobs
Korfbalvereniging Omhoog	– E. van Gemert
Handbalvereniging V.H.C.	– P. van Hout
Action 2000 (Mountainbike)	– M. van Otten
Euro Diving International	– P. Maasakkers
SMV Valkenswaard	– N.H.J. v.d. Werff
SMV Valkenswaard	– J.F.C. Verhoef
Fietscrossclub Lion d'Or	– G. van Son
Fietscrossclub Lion d'Or	– M. Klein
Sportvereniging Watervrienden	– A. Huibers
Sportvereniging Watervrienden	– B. van Bree
R.W.G. de Kempen	– Dhr. van Esch
R.W.G. de Kempen	– Mw. Arie
Badmintonvereniging Dommelen	– M. Buiter
Taekwon-do Center Dommelen	– R. van de Donk
Zwemvereniging Tempo	– H. Baijens
Atletiekvereniging Valkenswaard	– H. van den Heuvel
Atletiekvereniging Valkenswaard	– E. Ternatus
Zaalvoetbalvereniging No Milk	– G. van Wijk
Badmintonclub Valkenswaard	– J. Wils-Kivits
Badmintonclub Valkenswaard	– M. Strooper

partij	raadslid
VB	– F. Geldens
VB	– E. van de Goor
VB	– H. Raddatz
DB	– N. Hooijschuur
VVD	– G. van Wijk
CDA	– J. van Appeldorn
CDA	– de heer T. Ras
Seniorenpartij Groot Valkenswaard	– T. Broot

Bijlage 9. Besluitvormingsmodel realisatie sportvoorzieningen

Inzake het omschreven accommodatiebeleid kunnen de genoemde beleidsvoornemens en –acties in een schematisch overzicht worden geplaatst. Dit overzicht kan als leidraad fungeren bij de besluitvorming over gemeentelijke bijdragen aan nieuw te realiseren sportvoorzieningen.

N.B.: de tussen de haakjes vermeldde nummers corresponderen met de van toepassing zijnde beleidsvoornemens.